

The logo for Finnish Consulting Group (FCG) features the letters 'FCG' in a bold, dark teal font, followed by a small orange circle.

Finnish
Consulting
Group

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko

SELVITYS

Iisalmen kaupunki

6.11.2023

6.11.2023

Sisällys

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko	5
1 Johdanto	5
1.1 Keskeisiä varhaiskasvatuksen käsitteitä.....	5
2 Iisalmen kaupungin väestökehitys	7
2.1 Syntyvyyden vaikutus kaupungin väestökehitykseen	11
2.2 Muuton vaikutus kaupungin väestökehitykseen	12
3 Varhaiskasvatuksen nykyinen palveluverkko ja tulevat palvelutarpeet	15
3.1 Nykyinen päiväkotiverkko ja esiopetus.....	15
4 Perusopetuksen nykyinen palveluverkko ja tulevat palvelutarpeet	18
4.1 Nykyinen kouluverkko.....	18
4.2 Iisalmen kaupungin perusopetuksen palvelutarpeiden muutokset	19
4.3 Koulukohtaiset oppilasennusteet	21
5 Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilat ja rakennukset	29
6 Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen talous	33
6.1 Varhaiskasvatuksen kustannukset	33
6.2 Perusopetuksen kustannukset	36
7 Iisalmen kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden muutokset	41
7.1 Varhaiskasvatus.....	41
7.2 Perusopetus.....	43
7.2.1 Partalan ja Runnin koulujen vaihtoehtojen tarkastelu	44
7.2.2 Hernejärven koulun tarkastelu	45
7.2.3 Sourunsalon koulun tarkastelu	46
7.3 Toimenpiteet.....	47
7.4 Esitettyjen toimenpiteiden taloudellinen vaikutus.....	48
7.5 Lopuksi.....	51

6.11.2023

Kuvat

Kuva 1 Iisalmen kaupungin väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)	7
Kuva 2 Iisalmen kaupungin asukkaan ikäryhmittäin jaoteltuna 31.12.2022 (Tilastokeskus 2023)	7
Kuva 3 Iisalmen kaupungin 0–18-vuotiaiden ennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023).....	8
Kuva 4 Tilastokeskuksen syntyvien (0-vuotiaiden) väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023) ...	9
Kuva 5 Tilastokeskuksen 0–2-vuotiaiden, 3–6-vuotiaiden ja 6-vuotiaiden väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023)	10
Kuva 6 Tilastokeskuksen 7–15-vuotiaiden väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023).....	10
Kuva 7 Tilastokeskuksen 7–12- ja 13–15-vuotiaiden väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023)	11
Kuva 8 Iisalmen syntyneet vuosina 2013–2022, vuoden 2023 ennuste syntyvistä (Iisalmen kaupunki 2023). 12	
Kuva 9 Iisalmen kaupungin 0–19-vuotiaiden kuntien välinen nettomuutto vuosina 2015–2022 (Tilastokeskus 2023).....	13
Kuva 10 Iisalmen kaupungissa 13.8.2023 kirjoilla olevat 1–6-vuotiaat ja vuoden 2023 syntyvien ennuste (Iisalmen kaupunki 2023)	15
Kuva 11 Iisalmen kaupungin 20.9.2023 oppilastilaston tilanteeseen perustuva 7–15-vuotiaiden lukumäärä 20.9.2023 ja ikäryhmän määrällinen kehittyminen lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 (Iisalmen kaupunki 2023)	19
Kuva 12 Iisalmen kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 ennuste lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 (Iisalmen kaupunki 2023)	20
Kuva 13 Iisalmen kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 ennuste lukuvuodesta	21
Kuva 14 Edvin Laineen koulun yleisopetuksen oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.....	21
Kuva 15 Edvin Laineen koulun pienryhmäopetuksen oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.....	22
Kuva 16 Hernejärven koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030	22
Kuva 17 Kangaslammin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 .	23
Kuva 18 Kauppi-Heikin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.	24
Kuva 19 Kilpijärven koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030	24
Kuva 20 Kirkonsalmi-Mansikkaniemen koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.....	25
Kuva 21 Partalan koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.....	26
Kuva 22 Runnin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.....	26
Kuva 23 Soinlahden koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030	27
Kuva 24 Sourunsalon koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030.....	28
Kuva 25 Varhaiskasvatuksen rakennusten neliöt lasta kohden vuonna 2023	30
Kuva 26 Koulujen oppilaskohtainen neliövertailu vuosina 2023 ja 2030 (Iisalmen kaupunki 2023)	32
Kuva 27 Iisalmen käyttötalouden nettokäyttökustannukset 2022 ilman sote-kuluja	33
Kuva 28 Iisalmen perusopetuksen merkittävimpien kustannuksien jakautuminen	37
Kuva 29 Partalan ja Runnin koulujen vaihtoehtojen tarkastelua	44
Kuva 30 Hernejärven koulun vaihtoehtojen tarkastelua.....	45
Kuva 31 Sourunsalon koulun vaihtoehtojen tarkastelua	46

6.11.2023

Taulukot

Taulukko 1 Iisalmen kaupungin 0–18-vuotiaiden ennuste ja suhteellisen osuuden kehittyminen kokonaisväestömäärästä (Tilastokeskus 2023)	9
Taulukko 2 Iisalmen 0–4-vuotiaiden, 5–9-vuotiaiden, 10–14-vuotiaiden ja 15–19-vuotiaiden nettomuutto vuosina 2015–2022 (Tilastokeskus 2023).....	13
Taulukko 3 Iisalmen kaikkien muuttaneiden ja 0–19-vuotiaiden nettomuutto sekä 0–19-vuotiaiden prosentuaalinen osuus nettomuuttajista vuosina 2015–2022 (Tilastokeskus 2023).....	14
Taulukko 4 Iisalmen kaupungin järjestämän varhaiskasvatuksen päiväkotij- ja esiopetusyksiköt, ryhmien lukumäärät ja lasten määrien jakautuminen 31.12.2022 (Iisalmen kaupunki 2023).....	16
Taulukko 5 Yksityisten palveluntuottajien järjestämän varhaiskasvatuksen päiväkotij- ja esiopetusyksiköt, ryhmien lukumäärät ja lasten määrien jakautuminen vuoden 31.12.2022 (Iisalmen kaupunki 2023)	16
Taulukko 6 Perhepäivähoitajien lukumäärä ja lasten määrät ja jakautuminen iän mukaan 31.12.2022 (Iisalmen kaupunki 2023)	17
Taulukko 7 Iisalmen kaupungin perusopetuksen oppilaat kouluittain 20.9.2023. Valmistavan opetuksen oppilaiden kokonaismäärä merkitty keltaisella (Iisalmen kaupunki 2023)	18
Taulukko 8 Arviot Iisalmen kaupungin perusopetuksen varhaiskasvatuksen rakennusten kunnosta (Iisalmen kaupunki 2023)	29
Taulukko 9 Arviot Iisalmen kaupungin perusopetuksen koulurakennusten kunnosta (Iisalmen kaupunki 2023)	31
Taulukko 10 Varhaiskasvatuksen kustannuksien vertailu	34
Taulukko 11 Varhaiskasvatuksen kustannuksien kehitys.....	35
Taulukko 12 Varhaiskasvatuksen kustannukset eri palvelumuodoissa.....	35
Taulukko 13 Perusopetuksen kustannuksien vertailu.....	36
Taulukko 14 Perusopetuksen kustannuksien kehitys.....	37
Taulukko 15 Iisalmen perusopetuksen yksiköiden kustannukset	38
Taulukko 16 Iisalmen koulujen kustannukset vuonna 2029, arvioidulla vuoden 2029 oppilasmäärällä ja kustannuksilla	39
Taulukko 17 Iisalmen perusopetuksen yksiköiden kustannukset vuonna 2029, jos kaikki luvussa 7.3 esitetyt toimenpiteet toteutetaan	39
Taulukko 18 Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittymisen skenaario vuodesta 2022 vuoteen 2030.....	42

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

6.11.2023

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko

1 Johdanto

Iisalmen sivistys- ja hyvinvointilautakunta on 13.6.2023 62 § päättänyt uudistaa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman. Päätös on vastauksena 8.5.2023 tehtyyn valtuustoaloitteeseen kouluverkkosuunnitelman uudelleen käsittelystä. Edellinen kouluverkkoselvitys on tehty vuonna 2017.

Iisalmen kaupungin perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelman laadinta kohdistuu kaupungin järjestämävastuulla olevan perusopetuksen palveluverkon tarkasteluun ja tarkastelun pohjalta laadittavan palveluverkkosuunnitelman laadintaan.

Tarkastelun lähtökohtana ovat kaupungin eri alueiden väestö- ja palvelutarpeiden muutokset sekä yksiköiden välinen kustannus- ja kiinteistötarkastelu. Tavoitteena on, että työssä huomioidaan väestörakenteen muutokset ennakoivasti palvelutarjonnan kehittämisessä eri ikätasolle ja kohderyhmille. Iisalmen tavoitteena on myös, että kaupunki tunnetaan valtakunnallisesti vetovoimaisena ja monipuolisena koulutuskaupunkina. Työssä hyödynnetään soveltuvin osin Kestävä kuntatalous 2022–2024 hanketta, jossa Iisalmen kaupunki on mukana.

Iisalmen kaupunki antoi toimeksiannon selvityksen laadinnasta FCG Finnish Consulting Group Oy:lle. Selvitystyön edistymistä seurasi ohjausryhmä.

1.1 Keskeisiä varhaiskasvatuksen käsitteitä

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, 26)

Esiopetukseen osallistutaan pääsääntöisesti oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, 35)

Päiväkoti on varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa varhaiskasvatusta toteuttaa säädetyn kelpoisuuden omaava henkilöstö. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, 37)

Perhepäiväkoti on varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa varhaiskasvatusta toteuttaa säädetyn kelpoisuuden omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 4,5 lasta. Perhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa yksi perhepäivähoitaja. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, 37)

Ryhmäperhepäiväkodilla tarkoitetaan varhaiskasvatuksen toimipaikkaa, jossa varhaiskasvatusta toteuttaa säädetyn kelpoisuuden omaava henkilöstö tarkoitukseen hyväksytyssä tilassa ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 12 lasta. Ryhmäperhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa kaksi tai useampi perhepäivähoitajaa tai muuta ammatilliseen varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvaa henkilöä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, 38)

6.11.2023

Perhepäivähoitaja on henkilö, joka toimii varhaiskasvatuksessa omassa kodissaan, lapsen kodissa tai ryhmäperhepäiväkodissa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021, 77)

Palveluseteli on yksi kunnan käytettävissä oleva palveluiden järjestämistapa myös varhaiskasvatuspalvelujen osalta. Kunta voi järjestää esimerkiksi lasten varhaiskasvatusta antamalla palvelun käyttäjälle palvelusetelin. Kunta sitoutuu tällöin maksamaan palvelun käyttäjän palvelujen tuottajalta hankkimat palvelut setelin arvoon asti. Kunta asettaa palvelusetelin arvon ja hyväksyy yksityiset palvelusetelipalvelun tuottajat järjestelmän piiriin. Palveluseteliin liittyy valinnanvapaus. Asiakkaalla on oikeus valita kunnan hyväksymistä tuottajista se palveluntuottaja, jonka palveluita hän haluaa ao. palvelussa käyttää. (Varhaiskasvatus/Kuntaliitto)

Sarja/sarjaisuus Sarjaisuudella tarkoitetaan yhden vuosiluokan jakautumista ryhmiksi. Arkikielessä käytetään rinnakkaisluokka -käsitettä. Esimerkiksi 2-sarjainen koulu tarkoittaa, että jokaisella vuosiluokalla on kaksi rinnakkaisluokkaa.

Sisäinen pääomavuokra lisälmen teknisen ja ympäristötoimialan (kiinteistönhoidon) perimä vuokratulo, joka kattaa kiinteistöjen rahoitukseen ja poistoihin liittyvät kustannukset

Valmistava opetus Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu kaikille niille esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttotautaisille lapsille ja nuorille, joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia esi- tai perusopetuksessa opiskeluun. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttotautaiset lapset ja nuoret. Opetukseen osallistuminen ei edellytä oleskelulupaa. (Opetushallitus)

Vuokra Yksiköstä riippuen, joko lisälmen teknisen ja ympäristötoimialan (kiinteistönhoidon) tai yksityisen kiinteistön omistajan perimä vuokra, jolla katetaan kiinteistön ylläpito, mm. kiinteistönhoito, sähkö ja lämmitys, jätehuolto ja lumien auraus.

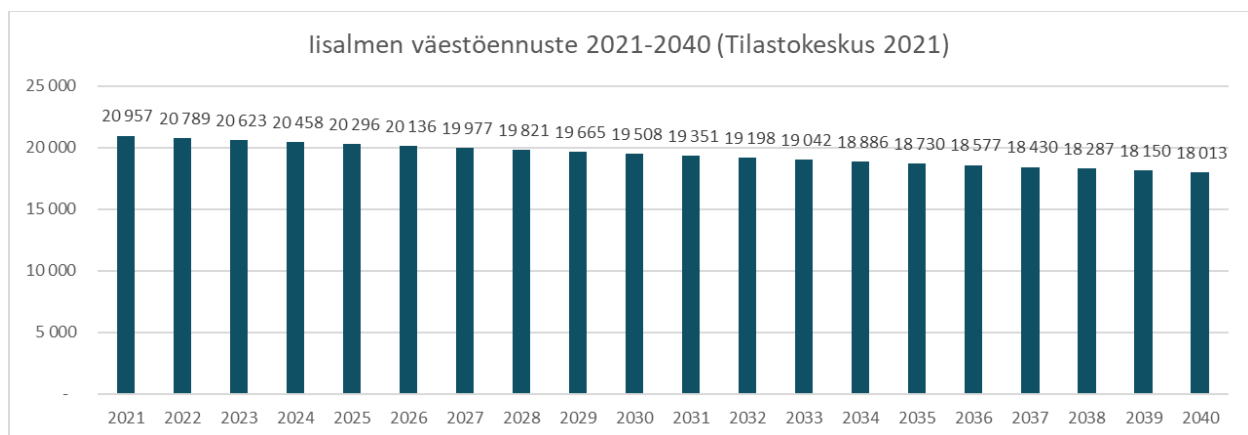
Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta, jonka yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Yksityinen palveluntuottaja vastaa siitä, että sopimuksen tai hallintopäätöksen perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset.

Lähde Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisua 2021:10 ”Opetus- ja koulutussanasto (OKSA) 2. laitos

6.11.2023

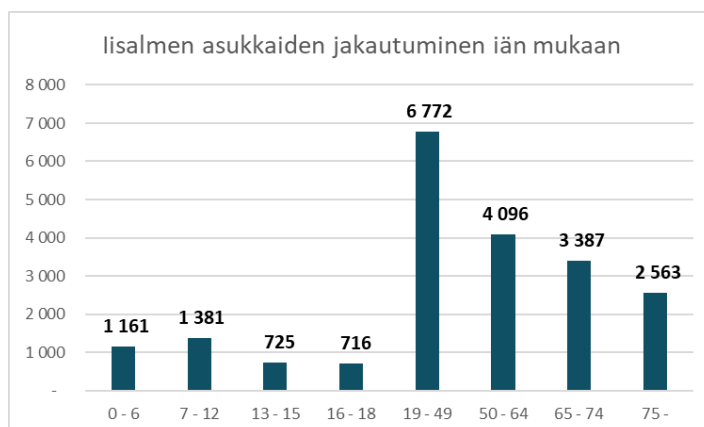
2 Iisalmen kaupungin väestökehitys

Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennuste kaupungille on laskeva. Vuodesta 2021 vuoteen 2030 mennessä väkiluvun arvioidaan laskevan noin 1 499 asukkaalla ja vuoteen 2040 mennessä 2 944 asukkaalla. Mikäli väestöennuste toteutuu ennusteen mukaisesti, Iisalmen kaupunki alittaa 20 000 asukkaan määrän vuonna 2027. Vuonna 2040 asukkaita ennakoidaan oleva 2 000–3 000 asukasta nykyistä vähemmän eli noin 18 000 (kuva 1).

Kuva 1 Iisalmen kaupungin väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)

Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan 31.12.2022 Iisalmen asukasmäärä oli 20 801. Määrä on 12 asukasta enemmän kuin Tilastokeskuksen vuonna 2021 laatiman väestöennusteen arvio vuodelle 2022 oli.

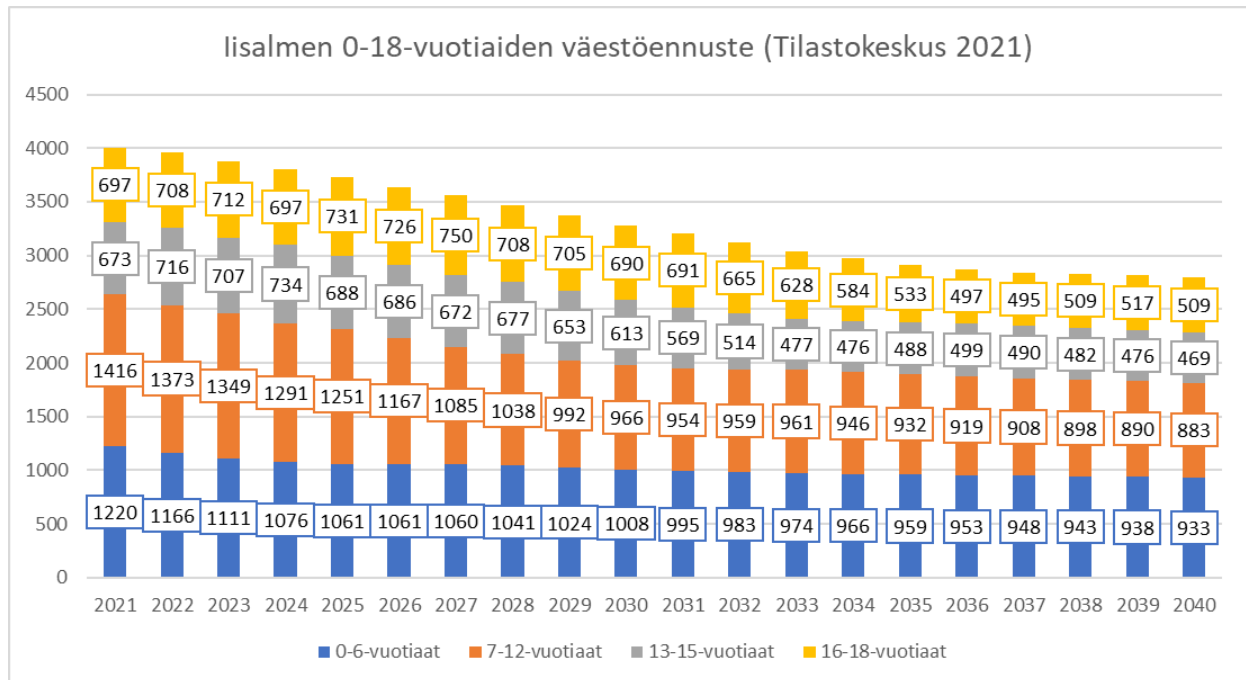

Ikäryhmä	Asukkaita	Osuus %
0 - 6	1 161	5,6
7 - 12	1 381	6,6
13 - 15	725	3,5
16 - 18	716	3,4
19 - 49	6 772	32,6
50 - 64	4 096	19,7
65 - 74	3 387	16,3
75 -	2 563	12,3
Yhteensä	20 801	100,0

Kuva 2 Iisalmen kaupungin asukkaan ikäryhmittäin jaoteltuna 31.12.2022 (Tilastokeskus 2023)

6.11.2023

Vuoden 2021 ennusteessa alle 18-vuotiaita oli 4 006 lasta ja nuorta, joka oli 19,1 % koko kaupungin väestöstä. Lasten määrä laskee voimakkaasti koko tarkastelujakson ajan (kuva 3). Vuoteen 2030 mennessä alle 18-vuotiaiden määrän arvioidaan vähenevän 729 lapsella ja nuorella. Seuraavan vuosikymmenen aikana määrän arvioidaan edelleen vähenevän ja vuonna 2040 alle 18-vuotiaita ennakoitaan olevan 1 212 lasta ja nuorta vähemmän kuin vuonna 2021. 3 000 alle 18-vuotiaan määrän arvioidaan alittuvan vuonna 2034.

Kuva 3 Iisalmen kaupungin 0–18-vuotiaiden ennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)

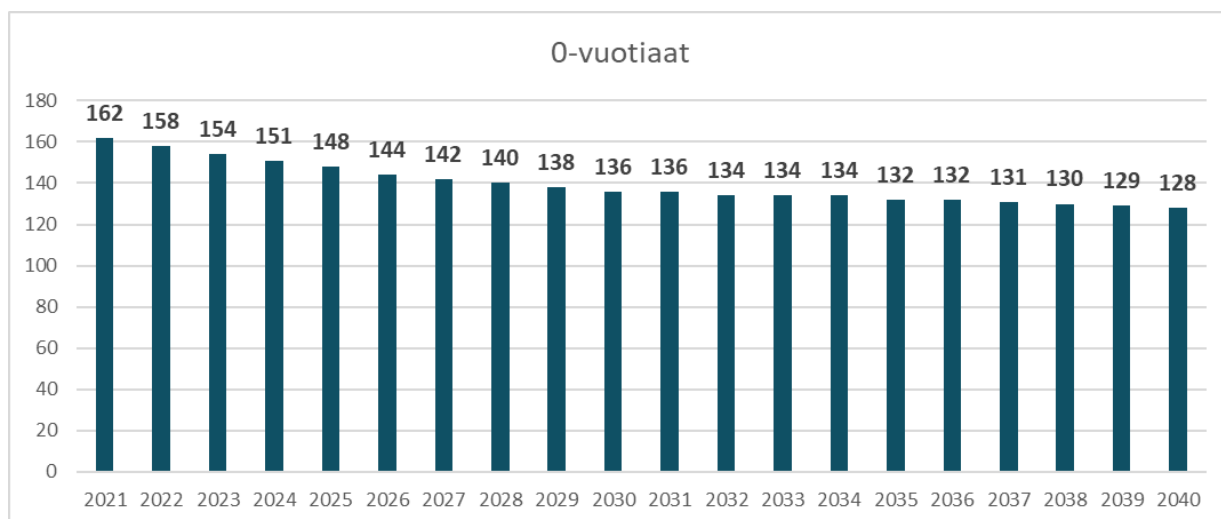
Vuonna 2030 alle 18-vuotiaiden suhteellinen osuus on laskenut 16,9 % kokonaisväestöstä (taulukko 1) ja vuonna 2040 lasten vastaava osuus on enää 15,5 %:a kokonaisväestöstä.

6.11.2023

Taulukko 1 Iisalmen kaupungin 0–18-vuotiaiden ennuste ja suhteellisen osuuden kehittyminen kokonaisväestömäärästä (Tilastokeskus 2023)

	Yhteensä	0-2-vuotiaat		3-5-vuotiaat		6-10-vuotiaat		11-12-vuotiaat		13-15-vuotiaat		16-18-vuotiaat		0-18-vuotiaat		
		vuotiaat	%-osuus	vuotiaat	%-osuus	vuotiaat	vuotiaat	%-osuus	vuotiaat	%-osuus	t	%-osuus	vuotiaat	%-osuus	t	%-osuus
2021	20 957	447	2,1	561	2,7	1008	212	1,0	1220	5,8	1416	6,8	673	3,2	2089	10,0
2022	20 789	460	2,2	495	2,4	955	211	1,0	1166	5,6	1373	6,6	716	3,4	2089	10,0
2023	20 623	472	2,3	450	2,2	922	189	0,9	1111	5,4	1349	6,5	707	3,4	2056	10,0
2024	20 458	461	2,3	449	2,2	910	166	0,8	1076	5,3	1291	6,3	734	3,6	2025	9,9
2025	20 296	451	2,2	462	2,3	913	148	0,7	1061	5,2	1251	6,2	688	3,4	1939	9,6
2026	20 136	442	2,2	473	2,3	915	146	0,7	1061	5,3	1167	5,8	686	3,4	1853	9,2
2027	19 977	434	2,2	463	2,3	897	163	0,8	1060	5,3	1085	5,4	672	3,4	1757	8,8
2028	19 821	427	2,2	454	2,3	881	160	0,8	1041	5,3	1038	5,2	677	3,4	1715	8,7
2029	19 665	421	2,1	446	2,3	867	157	0,8	1024	5,2	992	5,0	653	3,3	1645	8,4
2030	19 508	415	2,1	439	2,3	854	154	0,8	1008	5,2	966	5,0	613	3,1	1579	8,1
2031	19 351	411	2,1	432	2,2	843	152	0,8	995	5,1	954	4,9	569	2,9	1523	7,9
2032	19 198	407	2,1	427	2,2	834	149	0,8	983	5,1	959	5,0	514	2,7	1473	7,7
2033	19 042	405	2,1	421	2,2	826	148	0,8	974	5,1	961	5,0	477	2,5	1438	7,6
2034	18 886	402	2,1	418	2,2	820	146	0,8	966	5,1	946	5,0	476	2,5	1422	7,5
2035	18 730	400	2,1	415	2,2	815	144	0,8	959	5,1	932	5,0	488	2,6	1420	7,6
2036	18 577	398	2,1	412	2,2	810	143	0,8	953	5,1	919	4,9	499	2,7	1418	7,6
2037	18 430	396	2,1	410	2,2	806	142	0,8	948	5,1	908	4,9	490	2,7	1398	7,6
2038	18 287	394	2,2	409	2,2	803	140	0,8	943	5,2	898	4,9	482	2,6	1380	7,5
2039	18 150	392	2,2	406	2,2	798	140	0,8	938	5,2	890	4,9	476	2,6	1366	7,5
2040	18 013	388	2,2	405	2,2	793	140	0,8	933	5,2	883	4,9	469	2,6	1352	7,5

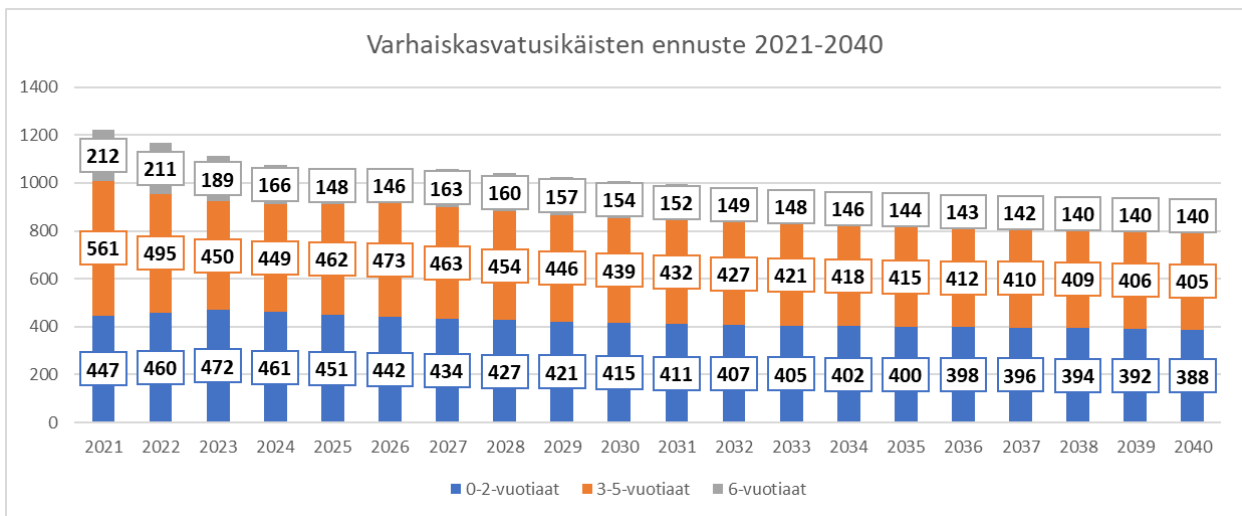
Yhden ikäluokan ennustetaan supistuvan vajaassa 20 vuodessa noin 30–40 lapsella (kuva 4). Jo vuonna 2030 syntyvien ikäluokan ennakoidaan olevan 26 lasta pienempi kuin ennusteen laatimisvuonna eli vuonna 2021.

Kuva 4 Tilastokeskuksen syntyvien (0-vuotiaiden) väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023)

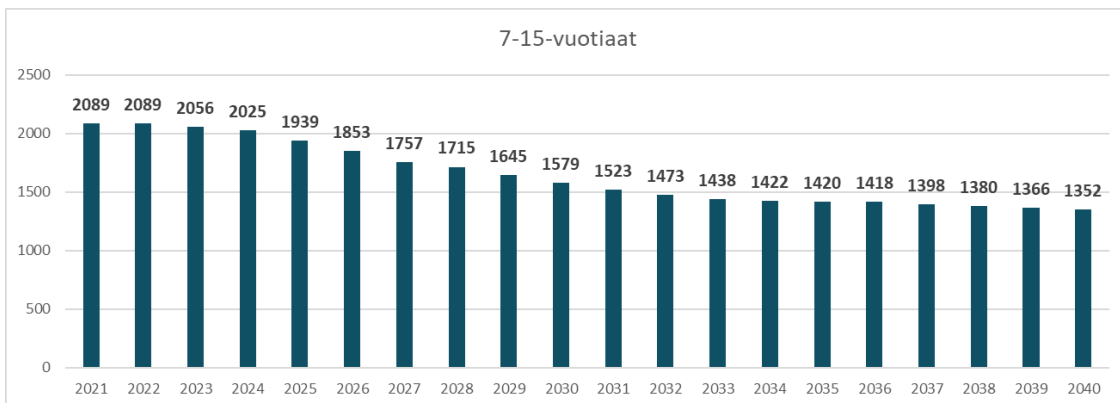
Syntyvyyden ja ikäluokien pieneneminen supistavat varhaiskasvatusikäisten ikäryhmää (kuva 5.), mikä vaikuttaa varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittymiseen.

6.11.2023

Kuva 5 Tilastokeskuksen 0–2-vuotiaiden, 3–6-vuotiaiden ja 6-vuotiaiden väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan perusopetusikäisten lasten määrä laskee 2020-luvulla melko nopeasti (kuva 6.). Siirryttäessä 2030-luvulla kouluikäisten määrän supistuminen hidastuu ja vaimenee. Tilastokeskus ennakoii, että vuonna 2030 perusopetusikäisiä on 566 lasta vähemmän kuin vuonna 2021 oli. Vuoden 2040 osalta lasten määrän ennustetaan olevan 737 lasta ennusteen laadintahetkeä pienempi.

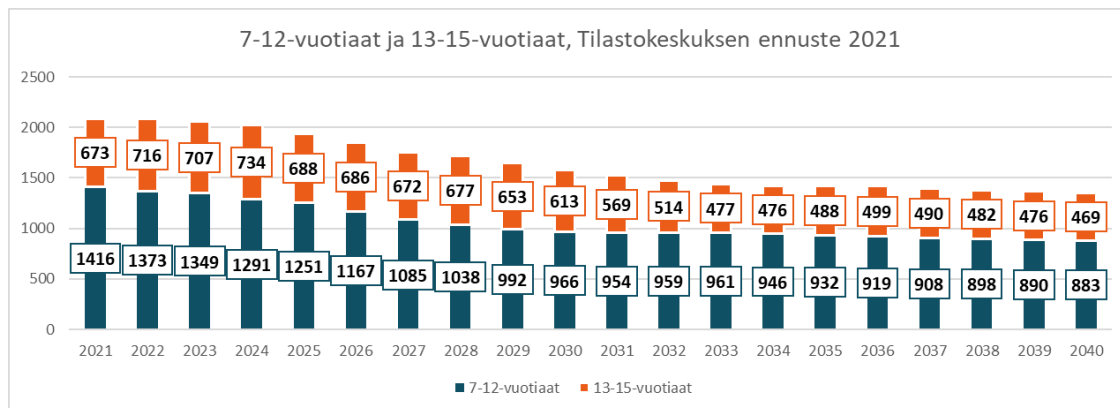

Kuva 6 Tilastokeskuksen 7–15-vuotiaiden väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023)

Perusopetusikäisten määrän lasku kohdistuu voimakkaimmin 7–12-vuotiaiden ikäryhmään 2020-luvulla (kuva 7). Vuonna 2030 alakouluikäisiä lapsia ennustetaan olevan 450 vähemmän kuin vuonna 2021 oli. Seuraavan vuosikymmenen lopussa 7–12-vuotiaiden määrä on laskenut yli 530 lapsella. Tuhannen alakoululaisen rajan ennustetaan alittuvan jo vuonna 2029.

6.11.2023

Yläasteikäisten lasten määrä laskee alle 600 jo vuonna 2031 ja alle 500 vain pari vuotta myöhemmin. Vuonna 2040 13–15-vuotiaita on noin 30 % nykyisiä määriä vähemmän, määrän jäädessä alle 470 lapsen.

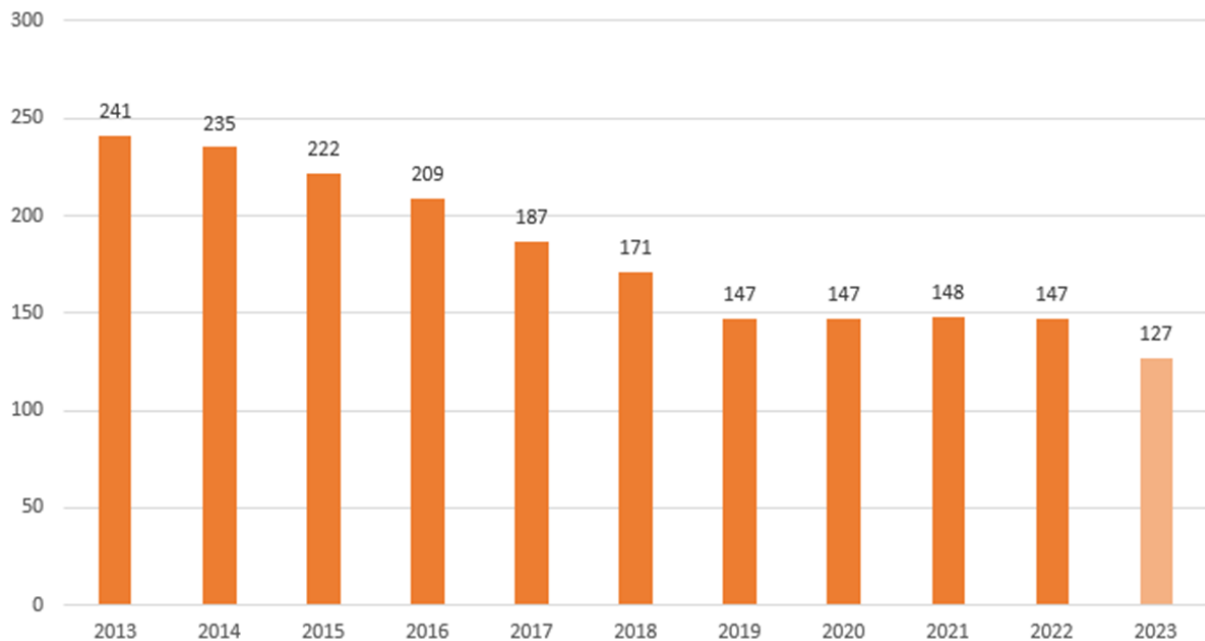
Kuva 7 Tilastokeskuksen 7–12- ja 13–15-vuotiaiden väestöennuste vuosille 2021–2040 (Tilastokeskus 2023)

Vuonna 2030 ennustetaan 7–15-vuotiaita olevan 73 % vuoden 2021 määrästä, 7–12-vuotiaita 67 % ja 13–15-vuotiaita 85 % vuoden 2021 määrästä. Vuoden 2040 ennusteessa luvut ovat 65 %, 62 % ja 70 %.

2.1 Syntyvyyden vaikutus kaupungin väestökehitykseen

Viimeisen kymmenen vuoden aikana syntyvyys on laskenut merkittävästi (kuva 8). Vuonna 2013 syntyneitä oli 241. Tämän jälkeen kaikkina vuosina lukuun ottamatta vuotta 2021 syntyneiden määrät ovat olleet edellisvuotta pienempiä ja vuodesta 2019 lähtien syntyneiden määrät ovat jääneet alle 150 lapsen. Vuonna 2022 syntyneitä oli 147 lasta. Arvio vuonna 2023 syntyvistä lapsista on 127 lasta. Syyskuun loppuun mennessä lapsia oli syntynyt 85. Vuonna 2023 syntyvien määrä voi jäädä alle arvioidun määrän.

6.11.2023

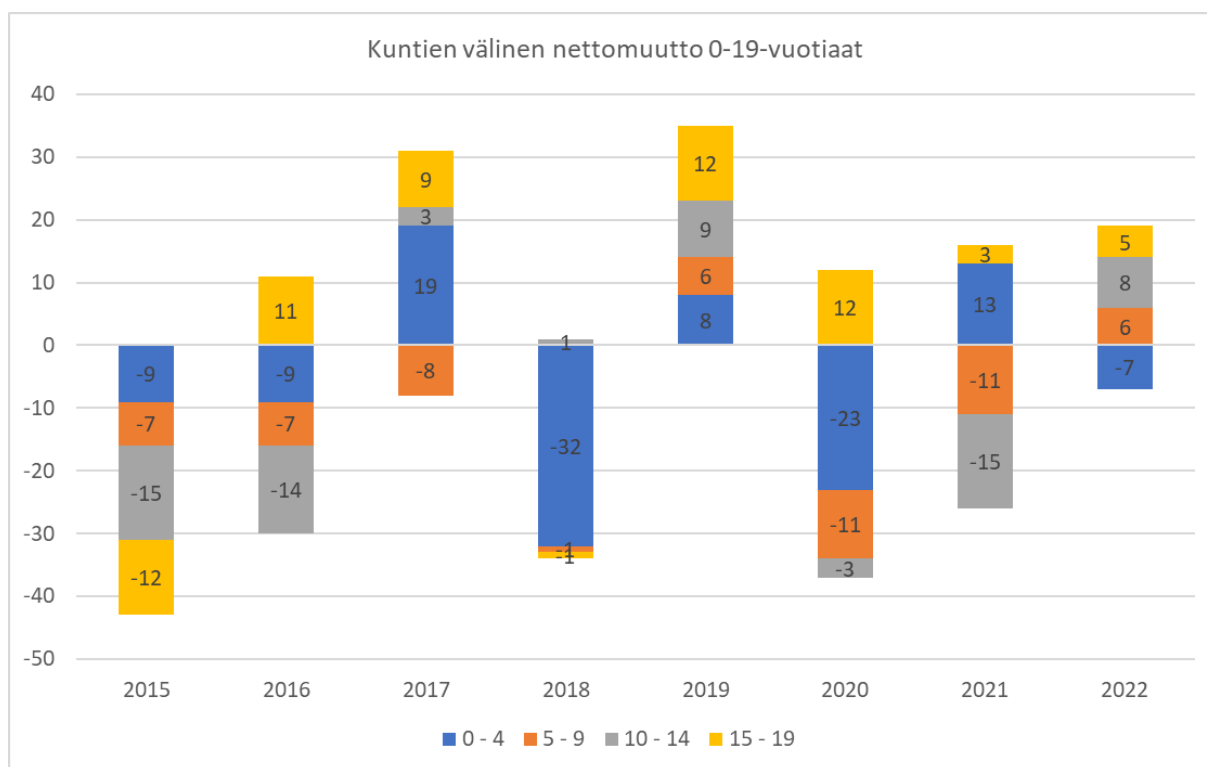
Kuva 8 Iisalmen syntyneet vuosina 2013–2022, vuoden 2023 ennuste syntyvistä (Iisalmen kaupunki 2023)

2.2 Muuton vaikutus kaupungin väestökehitykseen

Iisalmen kaupungin nettomuutto on ollut negatiivista vuodesta 2015 lukien. Vuosina 2015–2022 kaupunkiin on muodostunut 833 hengen muuttotappio.

Lasten ja nuorten eli 0–19-vuotiaiden muuttoliike on ollut vuosina 2015–2022 vaihtelevaa. Vuosina 2017, 2019 ja 2022 on muodostunut muuttovoittoa ja muina vuosina tappiota (kuva 9).

6.11.2023

Kuva 9 Iisalmen kaupungin 0–19-vuotiaiden kuntien välinen nettomuutto vuosina 2015–2022 (Tilastokeskus 2023)

Ikäryhmittäinen tarkastelu osoittaa, että varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten ikäryhmien muuttotappio oli vuosina 2015–2022 lähes sata lasta. Poikkeuksen muodostaa 15–19-vuotiaiden ikäryhmä, josta on muutettu enemmän Iisalmeen kuin Iisalimesta pois vuosien 2015–2022 aikana.

Taulukko 2 Iisalmen 0–4-vuotiaiden, 5–9-vuotiaiden, 10–14-vuotiaiden ja 15–19-vuotiaiden nettomuutto vuosina 2015–2022 (Tilastokeskus 2023)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
Yhteensä	-159	-142	-95	-108	-49	-118	-58	-104	-833
0 - 4	-9	-9	19	-32	8	-23	13	-7	-40
5 - 9	-7	-7	-8	-1	6	-11	-11	6	-33
10 - 14	-15	-14	3	1	9	-3	-15	8	-26
15 - 19	-12	11	9	-1	12	12	3	5	39
0 - 19-vuotiaat	-43	-19	23	-33	35	-25	-10	12	-60

Taulukossa 3 tarkastellaan Iisalmen kaikkien muuttaneiden ja 0–19-vuotiaiden nettomuuttoa ja 0–19-vuotiaiden prosentuaalista osuutta kaikista nettomuuttajista. Vuosina 2017, 2019 ja 2022 on 0–19-

6.11.2023

vuotiaiden nettomuutto ollut positiivista ja sen takia osuus näkyy taulukossa negatiivisena. Toisin sanoen, kun esimerkiksi vuonna 2017 koko väestön muuttovoitto oli negatiivista eli kunnasta muutti enemmän väkeä pois, kuin kuntaan uusia asukkaita tuli, niin alle 19-vuotiaiden osalta kuntaan oli 23 muuttajaa enemmän kuin kunnasta pois. Edellisestä taulukosta (taulukko 2) olemme voineet havaita, että nämä tulomuuttajat ovat kuuluneet 15–19-vuotiaiden ikäryhmään.

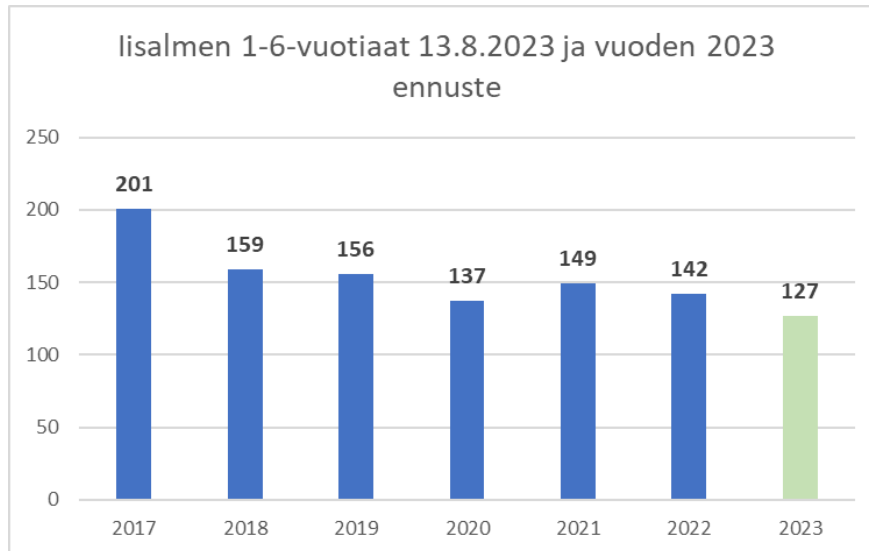
Taulukko 3 Iisalmen kaikkien muuttaneiden ja 0–19-vuotiaiden nettomuutto sekä 0–19-vuotiaiden prosentuaalinen osuus nettomuuttajista vuosina 2015–2022 (Tilastokeskus 2023)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Yhteensä
Koko väestö	-159	-142	-95	-108	-49	-118	-58	-104	-833
0 - 19-vuotiaat	-43	-19	23	-33	35	-25	-10	12	-60
0-19-vuotiaiden osuus nettomuutosta, %-osuus	27,0	13,4	-24,2	30,6	-71,4	21,2	17,2	-11,5	7,2

6.11.2023

3 Varhaiskasvatuksen nykyinen palveluverkko ja tulevat palvelutarpeet

Elokuussa 2023 lisalmissa asui 944 lasta, jotka kuuluvat ikäryhmään 1–6-vuotiaat lapset (kuva 10). Kuvassa 10 on lisäksi esitetty alustava ennuste vuonna 2023 syntyvistä lapsista. Mikäli syntyvien lasten määrä toteutuu ennustetun mukaisena, on syntyvien ikäluokka merkittävästi aikaisempia ikäluokkia pienempi, vain 127 lapsen suuruinen.

Kuva 10 lisalmen kaupungissa 13.8.2023 kirjoilla olevat 1–6-vuotiaat ja vuoden 2023 syntyvien ennuste (lisalmen kaupunki 2023)

Alle kouluikäisten vanhin ikäluokka, 6-vuotiaat, on ainoa ikäluokka, joka on yli 200 lapsen suuruinen. 6-vuotiaiden ikäluokka on lisäksi 59 lasta suurempi kuin 1-vuotiaiden ikäluokka, jossa lapsia on 142.

3.1 Nykyinen päiväkotiverkko ja esiopetus

lisalmen kaupungin varhaiskasvatuksen nykyinen palveluverkko muodostuu kaupungin omista päiväkodeista (5 päiväkotia) ja kuudesta esiopetuksen yksiköstä (taulukko 4) ja yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista sekä perhepäivähoidosta. Pikku Simpukan päiväkotia on hallinnollisesti osa Päiväkotia Simpukkaa. Pertunrannan päiväkodin toiminta lakkasi 30.6.2023.

Ryhmiä on 25, joista kuusi on esiopetuksen ryhmiä. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on yhteensä 475 lasta, joista esioppilaita on 176. Kaupunki ostaa lisäksi varhaiskasvatusta 11 perheelle. Tämän lisäksi päiväkodeissa on kuusi koululaista.

6.11.2023

Taulukko 4 Iisalmen kaupungin järjestämän varhaiskasvatuksen päiväkotij- ja esiopetusyksiköt, ryhmien lukumäärät ja lasten määrien jakautuminen 31.12.2022 (Iisalmen kaupunki 2023)

Varhaiskasvatusyksikkö: Kunnallinen päiväkoti	Lisätieto päiväkodista	Ryhmä yht.	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6-vuotiaita	Koululaiset	Lapsia yhteensä	Vuoro-hoidossa	Lapsia, joilla erityistarpeita	Esioppilaita
Montessori, Kirkkopuiston päiväkoti		1		10	11		21			11
Lumilinnan päiväkoti		2		30	11		41			11
Peltosalmen päiväkoti		2	6	29			35			
Päiväkoti Simpukka	Ympäri vuorokautinen	6	31	100	22	6	159	96	5	22
Savonia Paloisen päiväkoti väistötilat^^	Jatketut aukioloajat	4	19	33	13	1	66	64		12
Pikku-Simpukka As Oy Ahjolankatu 5 ^		2	6	23			29			
Pertunrannan päiväkoti	suljettu 30.6.2023	2	13	12			25			
Edvin Laineen esiopetus		1			16		16			16
Kangaslammin esiopetus		1			18		18			18
Mansikkaniemen esiopetus		1			20		20			20
Kilpjärven esiopetus		1			21		21			21
Kauppi-Heikin esiopetus		1			24		24			24
Soinlahden esiopetus, uusi koulu 2024		1			21					21
Yhteensä		25	75	237	177	7	475	160	5	176
Ostettu varhaiskasvatus			3	7	1		11			
Yhteensä		25	78	244	178	7	486	160	5	176

Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluntuottajien yksikköjä on viisi, joissa toimii 21 ryhmää (taulukko 5). Yksityisessä varhaiskasvatuksessa on 343 lasta. Esioppilaita on 58. Kaupungissa toimii myös kaksi ryhmämuotoista perhepäivähoidon yksikköä. Näissä on yhteensä 21 lasta.

Taulukko 5 Yksityisten palveluntuottajien järjestämän varhaiskasvatuksen päiväkotij- ja esiopetusyksiköt, ryhmien lukumäärät ja lasten määrien jakautuminen vuoden 31.12.2022 (Iisalmen kaupunki 2023)

Varhaiskasvatusyksikkö: Yksityinen päiväkoti ja ryhmäperhepäivähoito	Ryhmä yht.	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6-vuotiaita	Lapsia yhteensä	Lapsia, joilla erityistarpeita	Esioppilaita
Päiväkoti Tuike	4	13	42	12	67	4	12
Päiväkoti Ruskolinna	2	10	16	7	33		7
Touhula Kangaslampi	5	16	46	20	82	alle 4	20
PikkuKengurun Koti Oy	5	28	53	7	88	alle 4	7
Pilke musiikkipäiväkoti Vipinä	5	14	47	12	73	alle 4	12
Yhteensä	21	81	204	58	343	4	58
Ryhmäperhepäiväkoti Nallekarhu	1	3	8		11		1
Ryhmäperhepäiväkoti Päivänhelmi	1	2	8		10		
Yhteensä	2	5	16		21		1
Yksityinen yhteensä	23	86	220	58	364		59

Perhepäivähoitajia vuoden 2022 lopussa oli 29 ja heillä oli yhteensä 94 hoidettavaa lasta. Perhepäivähoidon lapset olivat kaikki 0–5-vuotiaita. Hoitajaa kohden oli keskimäärin 3,2 lasta.

6.11.2023

Taulukko 6 Perhepäivähoitajien lukumäärä ja lasten määrät ja jakautuminen iän mukaan 31.12.2022 (Iisalmen kaupunki 2023)

Varhaiskasvatyüksikkö: Perhepäivähoitaja	Hoitajien lukumäärä	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6-vuotiaita	Lapsia yhteensä	Lapsia hoitajaa kohden
Kunnallisia perhepäivähoitajia	18	32	31		63	3,5
Yksityisiä perhepäivähoitajia	8	13	18		31	3,9
Yhteensä	29	45	49		94	3,2

6.11.2023

4 Perusopetuksen nykyinen palveluverkko ja tulevat palvelutarpeet

4.1 Nykyinen kouluverkko

Iisalmen kaupungin perusopetuksen nykyinen kouluverkko muodostuu

- kahdeksasta vuosiluokkien 1–6 koulusta (Hernejärven koulu, Kangaslammin koulu, Kauppis-Heikin koulu, Kilpijärven koulu, Mansikkaniemen koulu, Runnin koulu, Soinlahden koulu ja Sourunsalon koulu)
- yhdestä vuosiluokkien 1–4 koulusta, joka on Partalan koulu
- yhdestä vuosiluokkien 1–9 koulusta (Edvin Laineen koulu) ja
- yhdestä vuosiluokkien 7–9 koulusta (Juhani Ahon koulu).

Koulujen lukuvuoden 2023–2024 virallisen tilastointipäivän (20.9.2023) oppilasmäärät ovat esitetty taulukossa 7).

Taulukko 7 Iisalmen kaupungin perusopetuksen oppilaat kouluittain 20.9.2023. Valmistavan opetuksen oppilaiden kokonaismäärä merkitty keltaisella (Iisalmen kaupunki 2023)

Jakaumat												
20.9.2023 10:24												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.	Valmistavat	
1. Edvin Laineen koulu	32	30	40	47	42	40	1	4	0	236	2	
2. Hernejärven koulu	3	8	8	7	7	9	0	0	0	42	0	
3. Juhani Ahon koulu	0	0	0	0	0	0	237	255	228	720	9	
4. Kangaslammin koulu	66	53	55	53	42	57	0	0	0	326	10	
5. Kauppis-Heikin koulu	26	20	19	20	20	17	0	0	0	122	1	
6. Kilpijärven koulu	35	33	37	40	36	31	0	0	0	212		
7. Mansikkaniemen koulu	36	36	33	35	42	54	0	0	0	236	2	
8. Partalan koulu	3	7	6	10	0	0	0	0	0	26		
9. Runnin koulu	2	3	8	3	10	3	0	0	0	29		
10. Soinlahden koulu	7	13	9	9	3	14	0	0	0	55		
11. Sourunsalon koulu	6	7	10	5	12	11	0	0	0	51		
Yht.	216	210	225	229	214	236	238	259	228	2055	24	

Lukuvuonna 2022–2023 (Lähde Koski-tietokanta 15.12.2022) Iisalmen kaupungin perusopetuksessa oli 46 oppilasta, jonka kotikunta tai kotimaa oli jokin muu kuin Iisalmi. Suurimman ryhmän muodostivat kuopiolaiset, joita Iisalmen kouluissa opiskeli 11 oppilasta, painottuen vuosiluokille 1–6. Lapinlahtelaisia oppilaita oli lähes 10, painottuen myös vuosiluokille 1–6.

Kaikilla kouluilla oli oppilaita muista kunnista, mutta pääsääntöisesti määrät olivat pieniä 1–4 oppilasta koulua kohden. 8 oppilaan kotikunta ei ollut tiedossa.

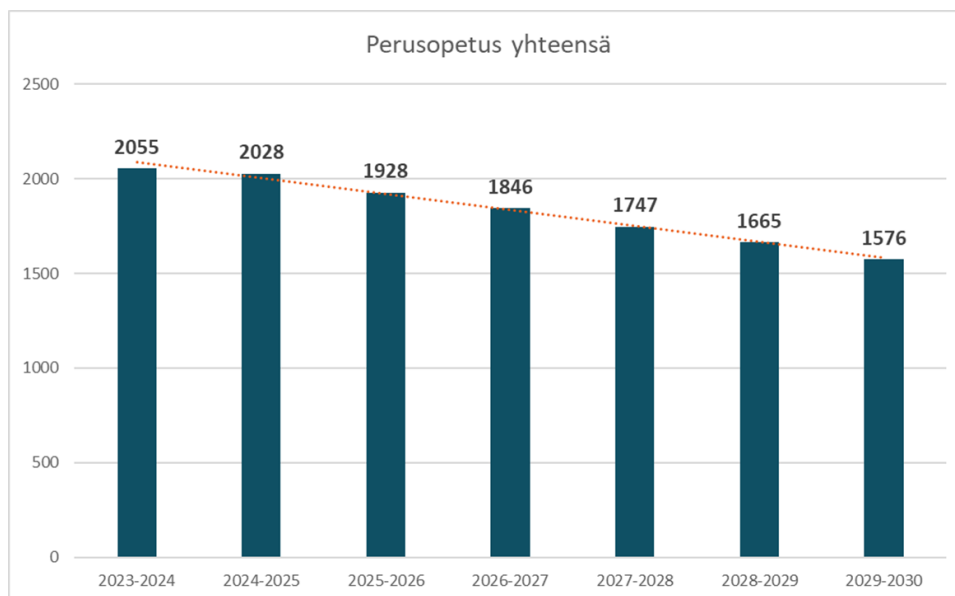
6.11.2023

4.2 Iisalmen kaupungin perusopetuksen palvelutarpeiden muutokset

Lukuvuoden 2023–2024 tiedot ja niiden pohjalta laaditut oppilasmäärän kehittymisen ennusteet perustuvat virallisen oppilastilastoinnin eli 20.9.2023 oppilasmääriin. Ennusteissa ei ole huomioitu mahdollisen muuttoliikkeen vaikutusta oppilasmääriin.

Kuva 11 kertoo siis, kuinka paljon 7–15-vuotiaita Iisalmen kaupungissa oli 20.9.2023 ja miten tämän 7–15-vuotiaiden määrä kehittyy nykyisten väestötietojen pohjalta lukuvuoteen 2029–2030 mennessä. Oppilasmäärän kehittymistä kuvaava kehitys on laadittu nykyisten lapsi- ja oppilasmäärätietojen pohjalta ilman muuttoliikettä. Tämä kuva kuvaa siis sitä, miten Iisalmen kaupungin perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä kehittyy, mikäli kuntaan ei muuta lapsia eikä kunnasta muuta lapsia pois. Ilman kuntaan kohdistuvaa muuttovoittoa, perusopetuksen oppilasmäärän kehittyminen on negatiivista.

Perusopetusikäisten määrä on laskeva. Erotus lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 on yhteensä 479 oppilasta (kuva 11). Laskennallisesti tämä tarkoittaa, että laskennallisia 20 oppilaan ryhmiä tarvitaan lukuvuonna 2029–2030 24 nykyistä vähemmän.

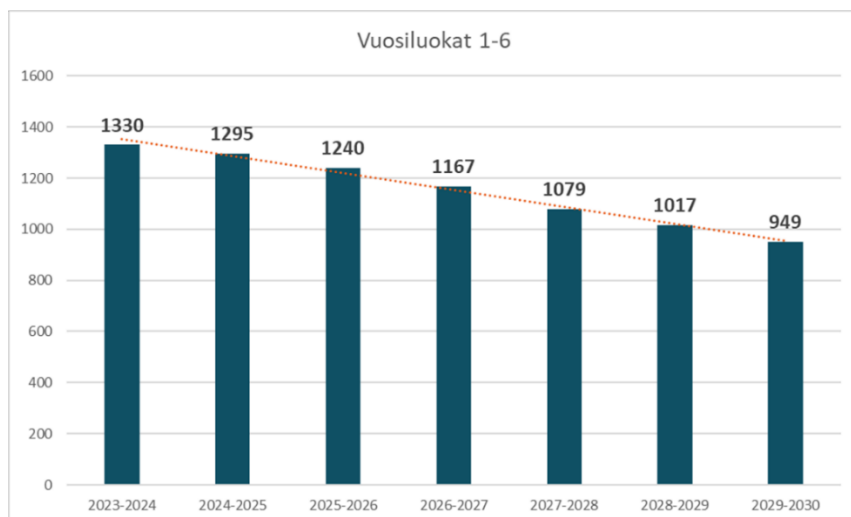

Kuva 11 Iisalmen kaupungin 20.9.2023 oppilastilaston tilanteeseen perustuva 7–15-vuotiaiden lukumäärä 20.9.2023 ja ikäryhmän määrällinen kehittyminen lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 (Iisalmen kaupunki 2023)

Siirryttäessä tarkastelemaan oppilasmäärän kehittymistä vuosiluokkien 1–6 ja 7–9 määrällisen kehittymisen kautta, havaitaan, että vuosiluokkalaisten 1–6 määrän ennustetaan vähenevän seuraavien seitsemän vuoden aikana 381 oppilaalla (kuva 12) ja 7–9 vuosiluokkien 93 oppilaalla (kuva 12). Nämä määrät siis ilman positiivisen muuttoliikkeen vaikutusta.

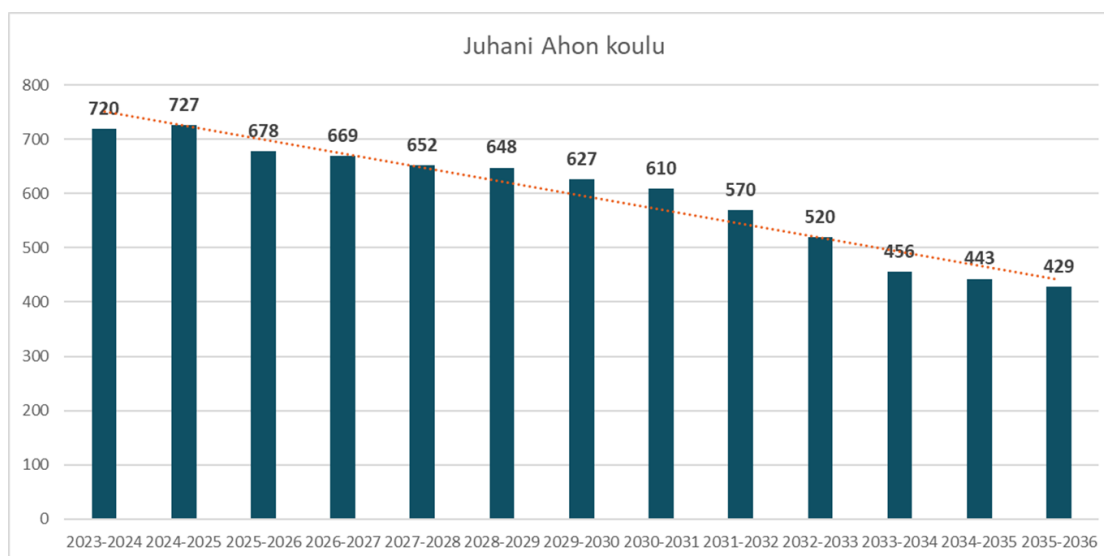
6.11.2023

Vuosiluokilla 1–6 tarvitaan lukuvuonna 2029–2030 laskennallisia 20 oppilaan ryhmiä 19 nykyistä vähemmän.

Kuva 12 Iisalmen kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 ennuste lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 (Iisalmen kaupunki 2023)

Vuosiluokkalaisten 7–9 oppilasmäärän erotus lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 on 93 oppilasta ja lukuvuoteen 2035–2036 291 oppilasta (kuva 13). Laskennallisesti 20 oppilaan ryhmiä tarvitaan lukuvuonna 2029–2030 4,65 nykyistä vähemmän ja lukuvuonna 2035–2036 14,5 nykyistä vähemmän.

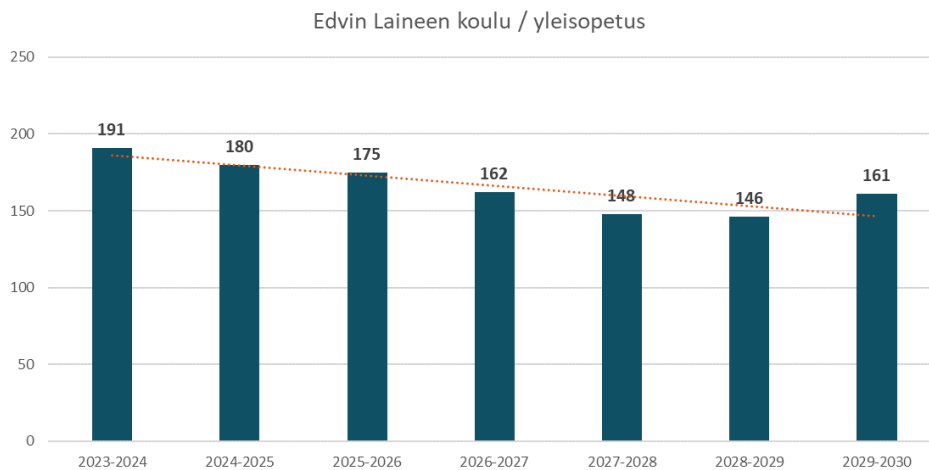
6.11.2023

Kuva 13 Iisalmen kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 ennuste lukuvuodesta

4.3 Koulukohtaiset oppilasennusteet

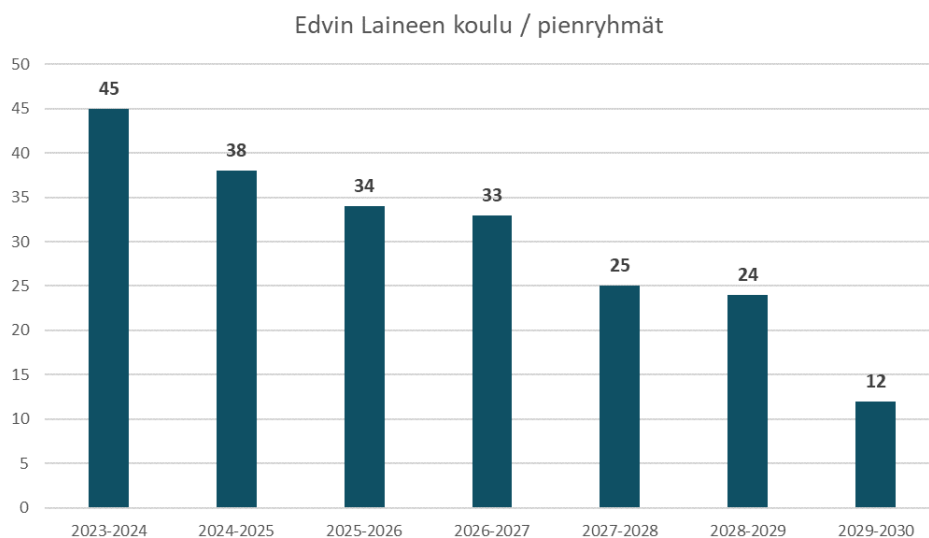
Koulukohtaiset oppilasennusteet perustuvat Iisalmen kaupungin 20.9.2023 oppilastilastoihin. Ennusteissa ei ole otettu huomioon muuttoliikenteen vaikutusta oppilasmäärien kehittymiseen.

Edvin Laineen koulun yleisopetuksessa on oppilastilastojen mukaan nyt 191 oppilasta (kuva 14). Oppilasmäärän muutos koulun yleisopetuksessa nykyisestä lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030 on 30 oppilasta. Oppilaiden lukumäärä on laskussa lukuvuoteen 2028–2029 asti, mutta lähtee sen jälkeen kasvuun.

Kuva 14 Edvin Laineen koulun yleisopetuksen oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

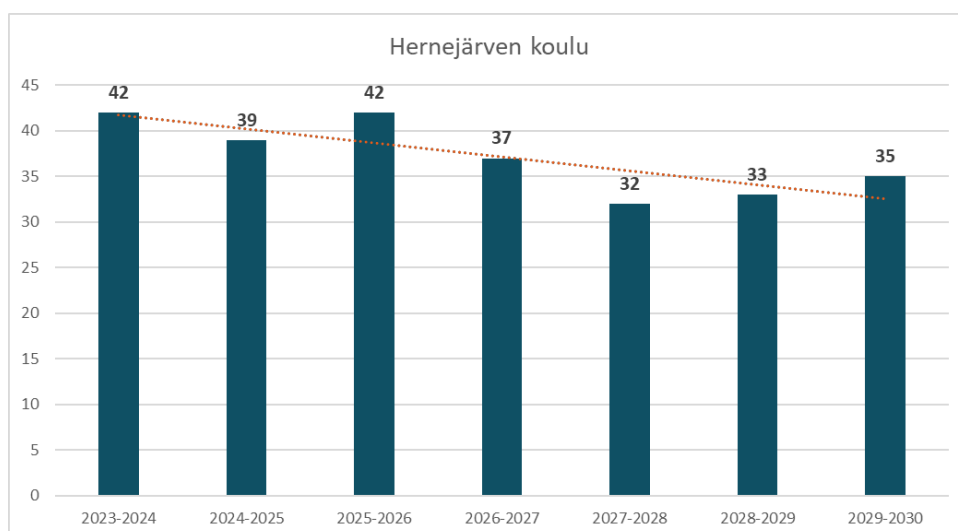
Kuvassa 15 esitetään Edvin Laineen koulun pienryhmäopetuksessa olevien oppilaiden lukumäärän ennuste. Lukuvuotena 2023–2024 oppilaita on 45. Ennustejakson lopussa pienryhmäopetuksen oppilasmäärä on 12 oppilasta. Tulevien vuosien pienryhmäopetukseen siirtyvien oppilaiden osalta ei ole laadittu arvioita. Ennuste on laadittu siten, että pienryhmissä tällä hetkellä opiskelevat oppilaat ovat ennusteessa mukana koko oppivelvollisuutensa ajan.

6.11.2023

Kuva 15 Edvin Laineen koulun pienryhmäopetuksen oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

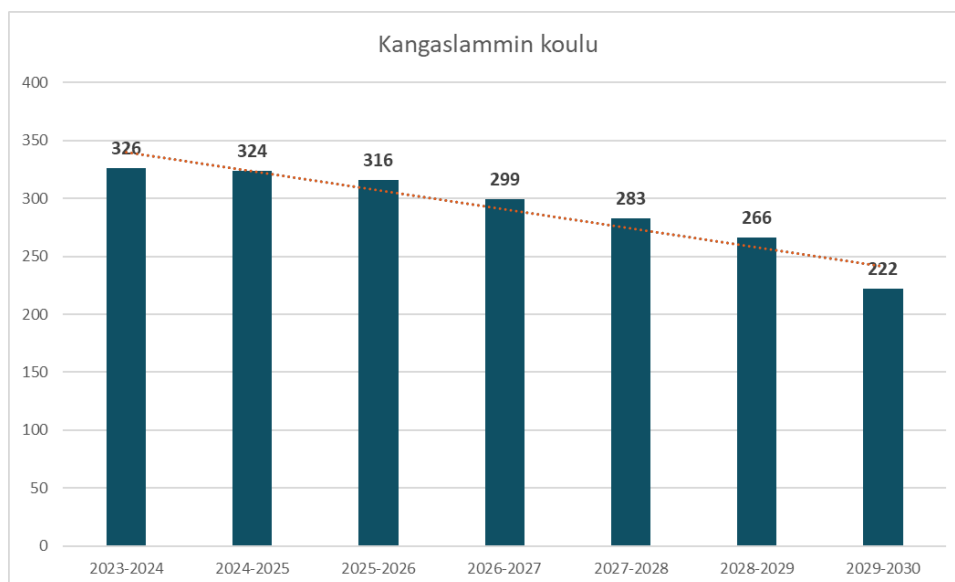
Hernejärven koulussa (kuva 16) oppilasmäärän muutos lukuvuosien 2023–2024 ja 2029–2030 välillä on seitsemän oppilasta. Vaihtelu on hieman suurempaa nykyisen lukuvuoden 2023–2024 ja lukuvuoden 2027–2028 välillä, jolloin oppilaiden määrä laskee yhteensä kymmenen oppilaan verran. Lukuvuoden 2027–2028 jälkeen lukumäärä lähtee kuitenkin parin oppilaan määrälliseen kasvuun.

Kuva 16 Hernejärven koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

6.11.2023

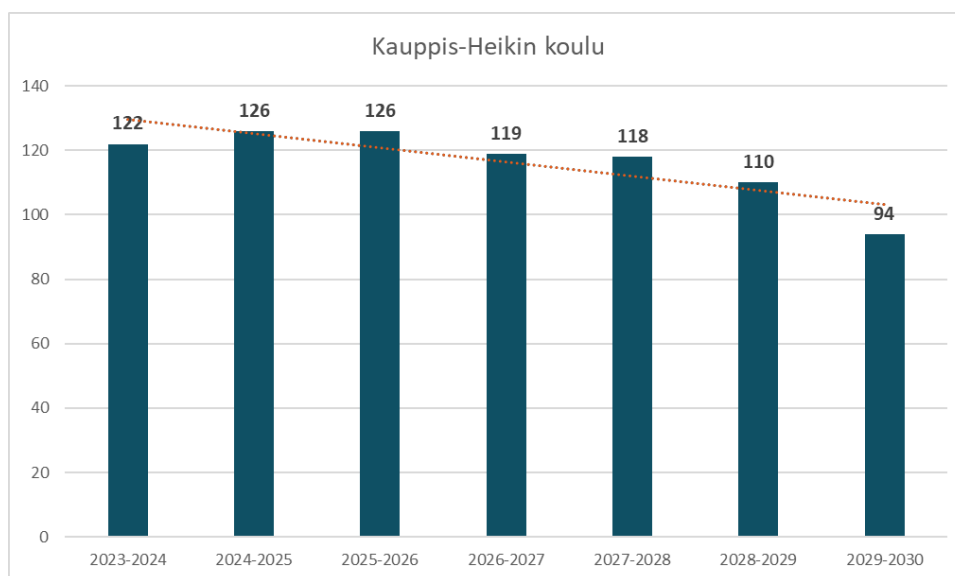
Ennusteen mukaan Kangaslammin koulussa (kuva 17) oppilaiden lukumäärä laskee nykyisen lukuvuoden 2023–2024 oppilasmäärästä 326 lukuvuoteen 2029–2030 mennessä yli sadan oppilaan verran, jonka jälkeen oppilaiden määrä on 222. Oppilasmäärän laskulla on merkittävää vaikutusta koulun sarjaisuuteen.

Kuva 17 Kangaslammin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

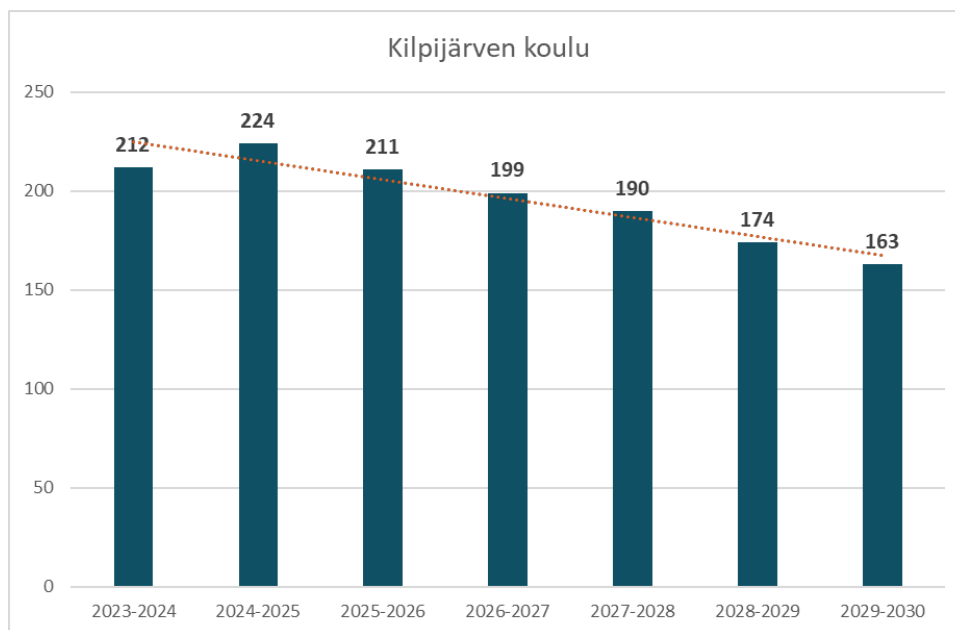
Kuvassa 18 esitetään Kauppi-Heikin koulun oppilasmäärän muutos, joka on lukuvuosien 2023–2024 ja 2029–2030 välillä yhteensä 28 oppilasta. Oppilaiden määrä kasvaa hieman nykyisen lukuvuoden 2023–2024 jälkeiset kaksi seuraavaa lukuvuotta, mutta lähtee lukuvuoden 2025–2026 jälkeen laskuun. Ennusteen aikajaksolla, vuosien 2023 ja 2030 välillä, lukuvuosi 2029–2030 on ensimmäinen, jolloin oppilaiden määrä laskee alle sadan.

6.11.2023

Kuva 18 Kauppi-Heikin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

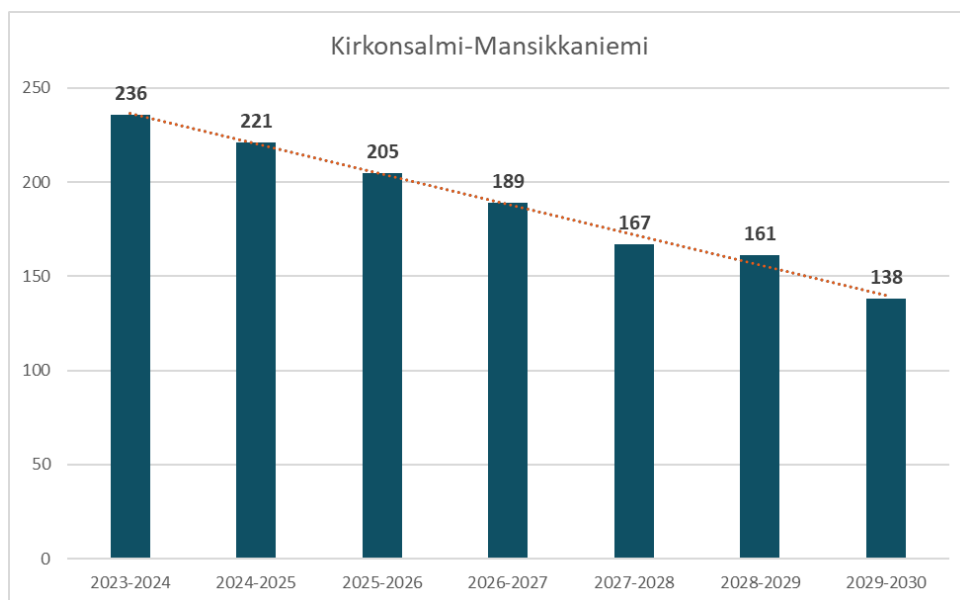
Kilpijärven koulun oppilaiden lukumäärän muutos lukuvuosien 2023–2024 ja 2029–2030 välillä on yhteensä 49 oppilasta (kuva 19). Tämänhetkinen lukumäärä on 212 oppilasta. Ennusteen mukaan oppilasmäärä lähtee laskuun lukuvuoden 2024–2025 jälkeen ja on lukuvuonna 2029–2030 enää 163 oppilasta.

Kuva 19 Kilpijärven koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

6.11.2023

Kuvassa 20 esitetään Kirkonsalmi-Mansikkaniemen koulun oppilasmäärän erotus, joka on lukuvuosien 2023–2024 ja 2029–2030 välillä 98 oppilasta. Lukuvuonna 2023–2024 oppilaita on 236, ja vuoteen 2029 mennessä oppilaiden lukumäärä on laskenut 138 oppilaaseen.

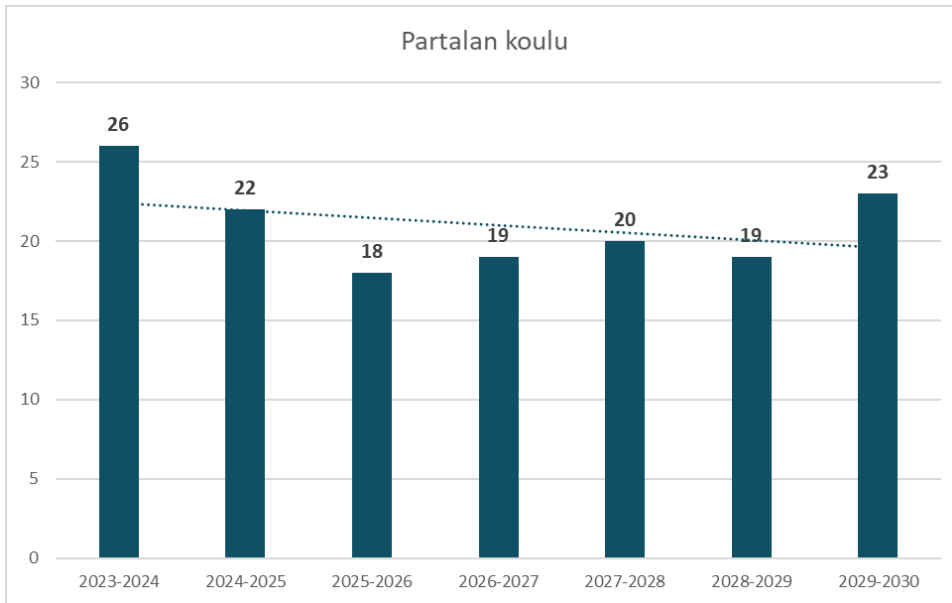

Kuva 20 Kirkonsalmi-Mansikkaniemen koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

Partalan koulussa on vuosiluokat 1–4. Partalan koulussa oppilasmäärän muutos on lukuvuosien 2023–2024 ja 2029–2030 välillä yhteensä vain kolme oppilasta (kuva 21). Kuluvana lukuvuonna oppilaita on 26. Ennusteen mukaan pienin oppilasmäärä on lukuvuonna 2025–2026, jolloin Partalan koulussa on vain 18 oppilasta, mutta lukumäärä lähtee maltilliseen nousuun kyseisen lukuvuoden jälkeen.

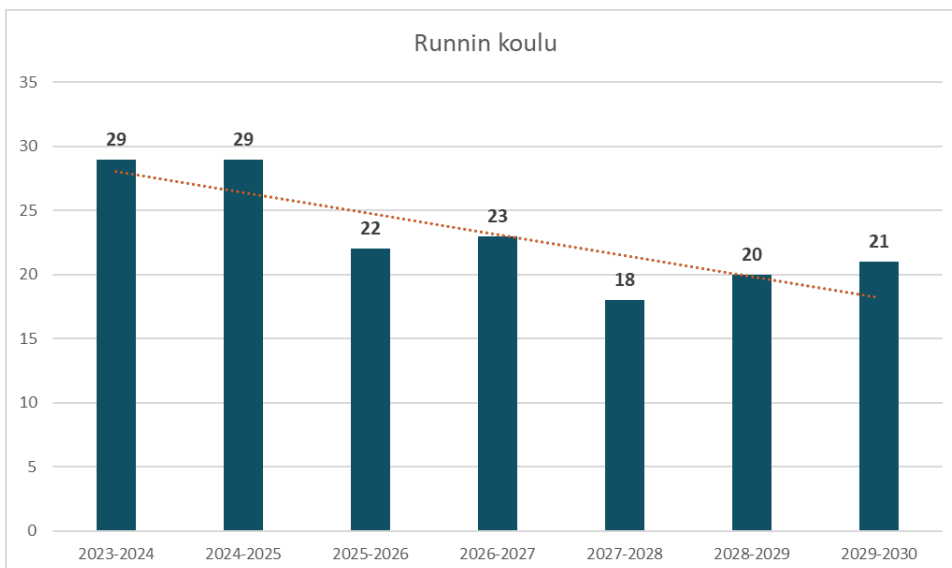
Tarkastelujakson aikana kolmena lukuvuotena oppilasmäärä jää alle 20 oppilaan. Kokonaisoppilasmäärän muutos näyttää vakiintuvan aikaisemman 30 oppilaan sijaan noin 20 oppilaaseen.

6.11.2023

Kuva 21 Partalan koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

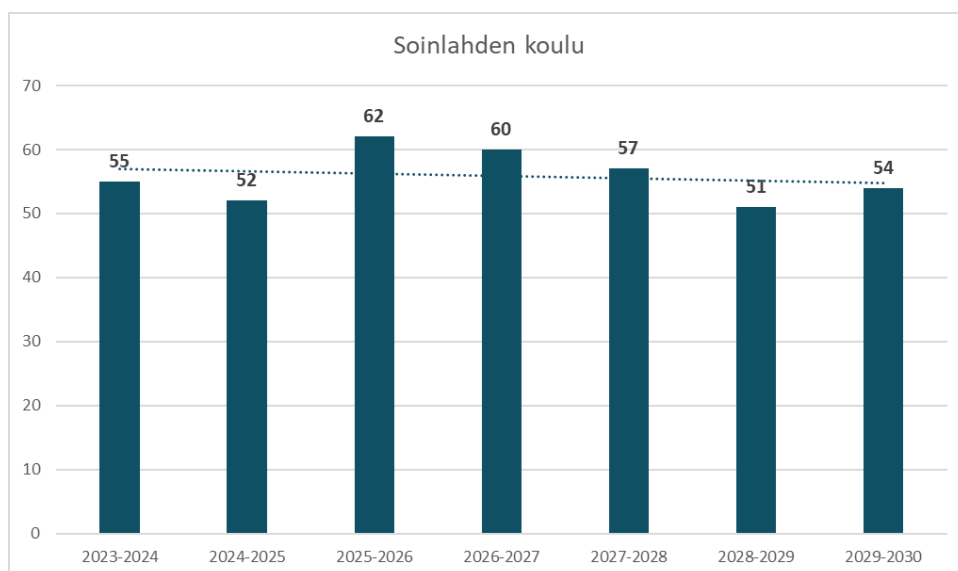
Kuvassa 22 esitetään Runnin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030. Muutos on mainittujen lukuvuosien välillä yhteensä kahdeksan oppilaan suuruisen. Lukuvuosien 2023–2024 ja 2027–2028 välillä erotus on suurin, kun oppilaiden määrä laskee 29 oppilaasta 18 oppilaaseen. Lukuvuoden 2027–2028 jälkeen oppilasmäärä kasvaa hieman. Tarkastelujakson aikana oppilasmäärä näyttää laskeneen pysyvästi noin 30 oppilaan kokonaismäärästä noin 20 oppilaan kokonaismäärään.

Kuva 22 Runnin koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

6.11.2023

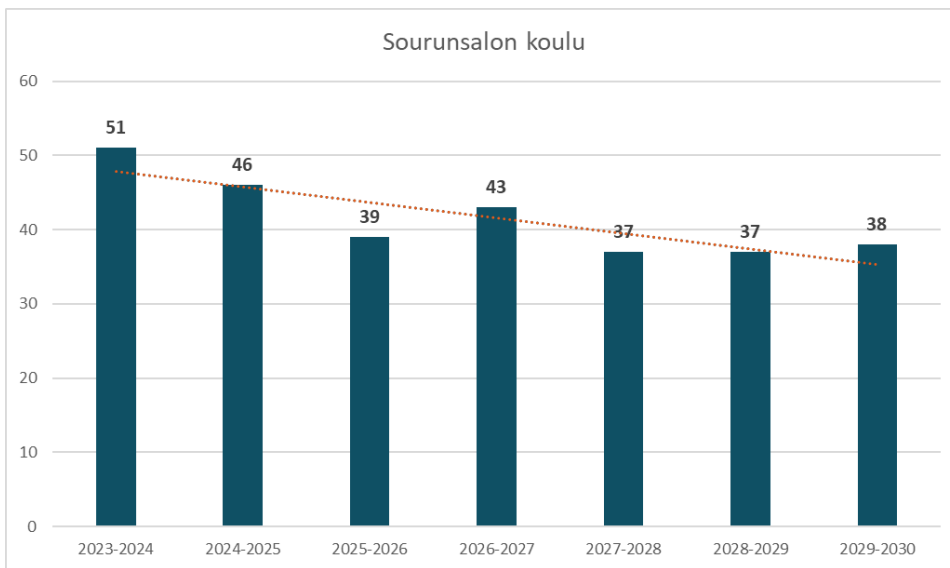
Kuvassa 22 näkyy ennuste Soinlahden koulun oppilasmäärän muutoksesta lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030. Ennuste on keskimäärin melko tasainen, ja oppilasmäärän vaihtelu on suurimmillaan 11 oppilasta. Lukuvuoteen 2029–2030 mennessä määrä on laskenut nykyisen lukuvuoden 2023–2024 määrästä 55 oppilasta vain yhden oppilaan verran.

Kuva 23 Soinlahden koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

Sourunsalon koulussa oppilasmäärä laskee lukuvuosien 2023–2024 ja 2029–2030 välillä 51 oppilaasta 38 oppilaaseen (Kuva 23). Oppilaiden määrä ei kuitenkaan laske tasaisesti, vaan esimerkiksi lukuvuotena 2026–2027 nousee neljän oppilaan verran edelliseen lukuvuoteen verrattuna, jonka jälkeen se taas laskee. Ennusteen mukainen kokonaisuutos on 13 oppilasta.

6.11.2023

Kuva 24 Sourunsalon koulun oppilasmäärän muutos lukuvuodesta 2023–2024 lukuvuoteen 2029–2030

6.11.2023

5 Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilat ja rakennukset

Varhaiskasvatuksen ja koulurakennusten suuntaa antavan kuntoarvion on laatinut Iisalmen kaupungin siivoustyöjohtaja yhteistyössä kaupungin teknisen toimen edustajien kanssa. Arvioinnissa on käytetty seuraavaa asteikkoa:

Kuntoluokka	Kuntoluokan kuvaus
1	heikko, korvataan 1–5 vuoden kuluessa
2	välttävä, peruskorjaustarve 1–5 vuoden kuluessa
3	tydyttävä, huoltokorjaus 1–5 vuoden kuluessa tai peruskorjaus 5–10 vuoden kuluessa
4	hyvä, kevyitä huoltokorjauksia 5–10 vuoden kuluessa
5	uusi, ei toimenpiteitä seuraavan 10 vuoden aikana

Varhaiskasvatuksen tilat ovat kohtuullisessa kunnossa. Poikkeuksen muodostaa Pikku-Simpukan tilat, jotka sijaitsevat asunto-osakehuoneistossa. Kyseiset tilat ovat arvioitu heikoiksi. Lumilinnan ja Peltosalmen päiväkotien yleinen kunto on arvioitu välttäväksi (taulukko 8).

Kirkkopuiston päiväkotit ja Pikku-Simpukan päiväkotit toimivat tiloissa, jotka eivät ole esteettömiä. Päiväkotien tilojen toiminnallisuus on arvioitu tyydyttäväksi Päiväkotit Simpuksia lukuun ottamatta. (Simpukka on arvioitu toiminnallisuudeltaan uudenveroiseksi.)

Taulukko 8 Arviot Iisalmen kaupungin perusopetuksen varhaiskasvatuksen rakennusten kunnosta (Iisalmen kaupunki 2023)

Varhaiskasvatuksen tila	Yleinen kunto	Rakenteet	Pinnat	Keittiö	Keittiön laitteet	Ilmanvaihto	Muu talotekniikka	Katto	Piha-alue	Esteettömyys (on/ei)	Kuntoarvio laadittu (on/ei)	Toiminnallisuus
Montessori, Kirkkopuiston päiväkotit	3	3	3	4	3	3	2	4	3	ei	ei	3
Lumilinnan päiväkotit	2	1	2	3	3	2	2	1	3	on	on	3
Peltosalmen päiväkotit	2	1	2	3	3	2	2	4	3	on	on	3
Päiväkotit Simpuksia	4	4	3	4	4	4	4	4	4	on	ei	5
Savonia Palloisen päiväkotit väistötilat^^	3		3						3	on	ei	2
Pikku-Simpukka As Oy Ahjolankatu 5 ^	1		1	1	1	2	1		3	ei	ei	2
Edvin Laineen esiopetus	3	3	3	3	3	3	3	4	3	ei	on	3
Kangaslammin esiopetus	4	4	4	4	4	4	4	4	4	on	ei	5
Mansikkaniemen esiopetus	5	5	5	5	5	5	5	5	5	on	ei	5
Kilpjärven esiopetus	5	5	5	5	5	5	5	5	5	on	ei	5
Kauppi-Heikin esiopetus	4	4	4	4	4	4	4	4	4	on	ei	5
Soinlahden esiopetus, uusi koulu 2024	5	5	5	5	5	5	5	5	5	on	ei	

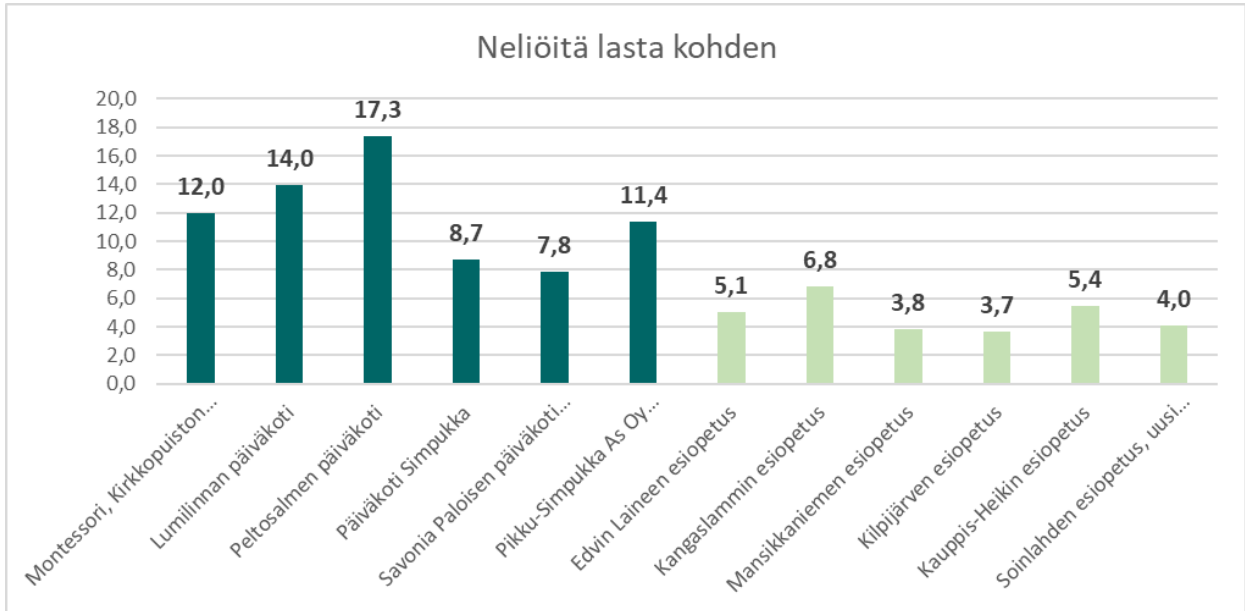
Esiopetuksen tilat ovat Edvin Laineen koulun yhteydessä olevia tiloja lukuun ottamatta uusia tai hyvässä kunnossa. Edvin Laineen esiopetuksen tilat eivät ole esteettömät.

Esiopetuksen tilojen toiminnallisuus on arvioitu uudenveroiseksi.

Päiväkotien lapsikohtaisiin neliöihin on laskettu kaikki päiväkodin tilat. Esioppilaiden osalta neliötarkastelussa ovat mukana vain ne tilat, jotka ovat pääsääntöisesti esiopetuksen käytössä. Esiopetuksen

6.11.2023

sijaitessa koulurakennuksessa, on osa koulun tiloista yhteiskäyttöisiä esiopetuksen ja perusopetuksen kesken. Yhteiskäyttöisiä tiloja ei ole huomioitu tilatarkastelussa (kuva 25).

Kuva 25 Varhaiskasvatuksen rakennusten neliöt lasta kohden vuonna 2023

Iisalmen kaupungissa on poikkeuksellisen paljon hyvässä kunnossa olevia koulurakennuksia (taulukko 9). Toisaalta kaupungista löytyy myös kouluja, jotka ovat erittäin heikossa kunnossa. Soinlahden koulun yleiseksi kunnoksi on arvioitu heikko ja Soinlahden uusi koulu valmistuu vuonna 2024. Hernejärven, Partalan ja Sourunsalon koulujen yleinen kunto on välttävä ja jokaiseen näistä kouluista tulisi lähivuosina toteuttaa peruskorjaustasoisia toimenpiteitä.

6.11.2023

Taulukko 9 Arviot Iisalmen kaupungin perusopetuksen koulurakennusten kunnosta (Iisalmen kaupunki 2023)

Koulu	Yleinen kunto	Pinnat	Keittiö	Keittiön laitteet	Lämmitys	Ilmanvaihto	Katto	LVISA	Piha-alue	Esteettömyys (on/ei)	Kuntoarvio laadittu (on/ei)	Toiminnallisuus
Edvin Laineen koulu	3	3	3	3	4	3	4	3	3	ei	on	3
Hernejärven koulu	2	2	2	2	2	2	1	2	2	ei	on	3
Kangaslammin koulu	4	4	4	4	4	4	4	4	4	on	ei	5
Partalan koulu	2	2	1	1	1	1	4	1	2	ei	ei	2
Soinlahden koulu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ei	ei	2
Sourunsalon koulu	2	3	3	3	2	3	2	2	3	on	on	3
	3	2			4	3	5	2	3	on	on	3
Runnin uusi vuokrakoulu	5	5	5	5	4	5	5	5	5	on	ei	2
Mansikkaniemen koulu	5	5	5	5	5	5	5	5	5	on	ei	5
Kilpjärven koulu	5	5	5	5	5	5	5	5	5	on	ei	5
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	on	ei	5
Kauppis-Heikin koulu	4	4	4	4	5	4	4	4	4	on	ei	5
Juhani Ahon koulu	3	2	4	4	4	3	4	3	3	on	on	3
Keskiarvo	3	3	4	4	3,5	3	4	3	3			4

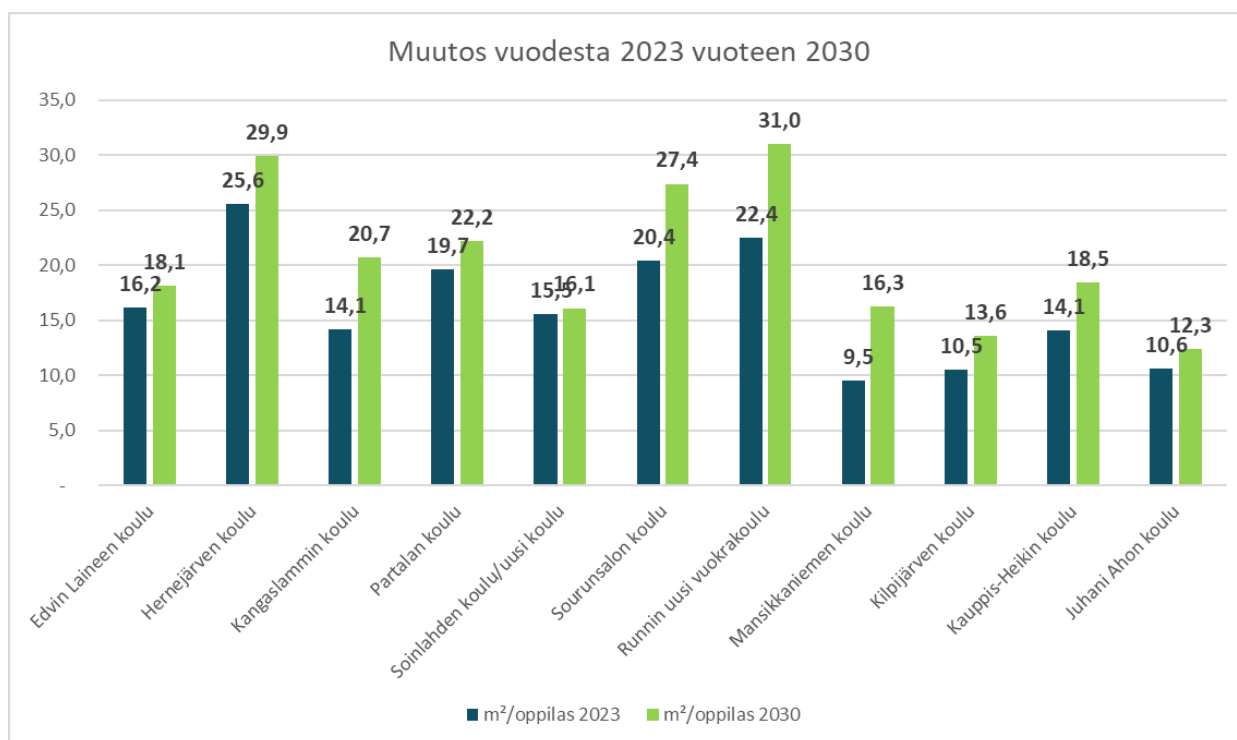
Toiminnallisuus ja yleinen kunto ovat useimmissa kouluissa yhteydessä toisiinsa ja lienee yhtenä selittäjänä tekijän koulurakennuksen ikä ja peruskorjaushistoria.

Isoista kouluista Edvin Laineen koulun ja Juhani Ahon koulun yleinen kunto on tyydyttävä ja näihin rakennuksiinkin on odotettavissa 5–10 vuoden kuluessa peruskorjaustoimenpiteitä. Edvin Laineen koulun osalta lisäksi huomio kiinnittyy, että koulurakennus ei ole esteetön.

Runnin koulun vuokrasopimus ulottuu vuoteen 2029 asti.

Tarkasteltaessa koulujen laajuuksia suhteessa oppilasmäärään, havaitaan koulujen välillä olevan jonkin verran eroja. Kuvassa 26 vertaillaan koulun neliöitä oppilasta kohden vuosina 2023 ja 2030. Vuoden 2023 jakajana on käytetty oppilastilastoinnin oppilasmäärää ja vuoden 2030 jakajana on käytetty Iisalmen kaupungin laatimien oppilasennusteiden vuoden 2030 koulukohtaisesti ennustettua oppilasmäärää.

6.11.2023

Kuva 26 Koulujen oppilaskohtainen neliövertailu vuosina 2023 ja 2030 (Iisalmen kaupunki 2023)

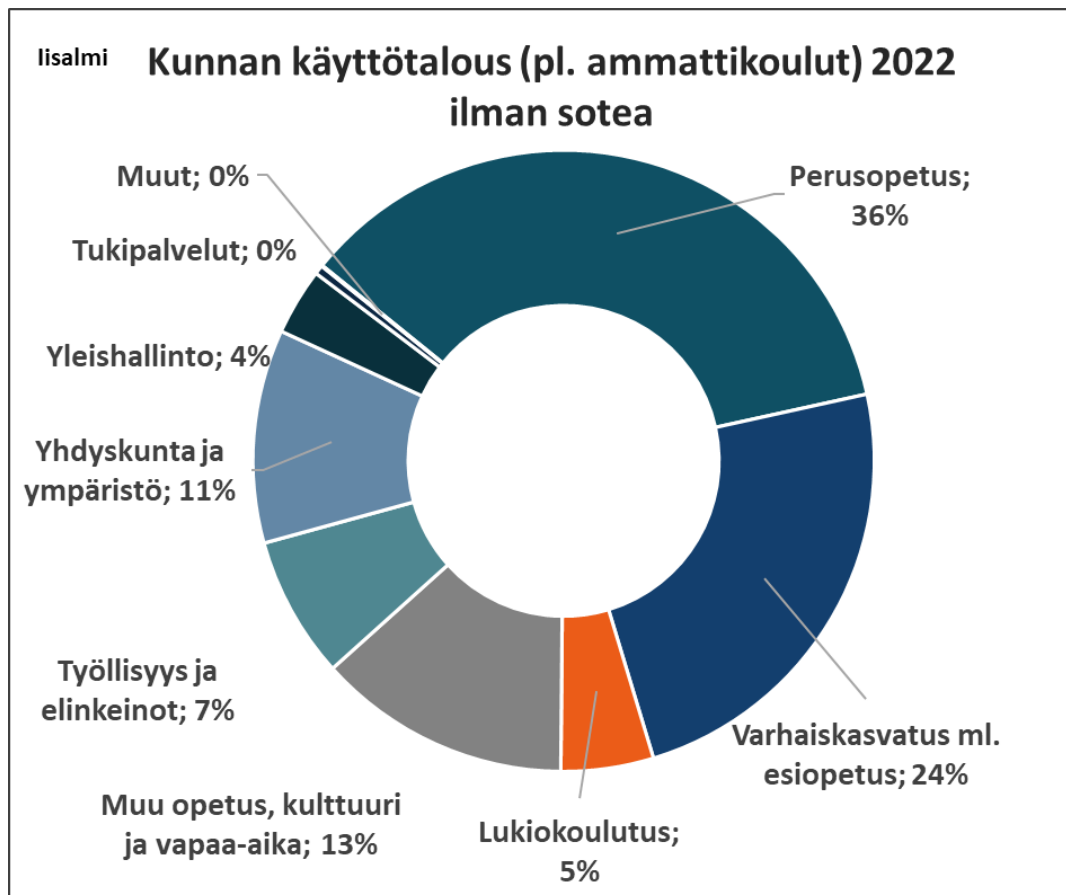
Mansikkaniemen, Kilpijärven, Kangaslammin ja Juhani Ahon koulujen neliöt oppilasta kohden ovat kohtuullisia, mutta esimerkiksi Partalan, Hernejärven, Sourunsalon ja Runnin neliöt oppilasta kohden ovat poikkeuksellisen suuria, jo nyt noin 20 m²/oppilas tai yli.

Mikäli oppilasmäärien kehittyminen toteutuu ennusteen mukaisesti, tulee näiden neljän koulun (Partalan, Hernejärven, Sourunsalon ja Runnin) tilanne entisestään pahenemaan. Lisäksi Kangaslammin koulun neliöt oppilasta kohden vuonna 2030 ylittävät 20 m²/oppilas. Kaikkien näiden viiden koulun kohdalla voidaan todeta kouluille muodostuvat merkittävää tilojen ylikapasiteettia. Hernejärven koulun 29,9 m²/oppilas, Runnin uuden vuokrakoulun noin 31 m²/oppilas ja Sourunsalon koulun 27,4 m²/oppilas ovat poikkeuksellisen suuria laajuuksia.

6.11.2023

6 Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen talous

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen varhaiskasvatus ja perusopetus ovat 60 prosenttia jäljelle jääneistä Iisalmen kaupungin nettomenoista. Vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaisesti perusopetuksen nettomenot olivat 20,68 miljoonaa ja varhaiskasvatuksen 13,78 miljoonaa euroa. Kaikissa kunnissa yhteensä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus kaikista menoista on hieman suurempi, 64 prosenttia.

Kuva 27 Iisalmen käyttötalouden nettokäyttökustannukset 2022 ilman sote-kuluja

6.1 Varhaiskasvatuksen kustannukset

Varhaiskasvatuksen nettokäyttökustannukset per 0–6-vuotias lapsi ovat olleet vuonna 2022 10 372 euroa. Iisalmen varhaiskasvatuksen paikoista noin puolet on järjestetty yksityisten toimijoiden kautta. Tämä näkyy vertailussa useaan verrokkikuntiin nähden pienempinä henkilöstökuluina ja suurempina asiakaspalveluiden ostoina. Iisalmen varhaiskasvatus on ollut sekä ulkoisten nettomenojen että kaikkien nettokustannusten osalta kalliimpaa kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin.

6.11.2023

Taulukko 10 Varhaiskasvatuksen kustannuksien vertailu

0-6-vuotiaat kunnassa	1 161	993	1 577	1 377	872	976	343 498	52 889
Varhaiskasvatus, euroa per lapsi	lisalmi	Kemi	Siilinjärvi	Tornio	Varkaus	Äänekoski	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut:								
Henkilöstökulut	4 847	6 835	5 197	4 813	6 152	6 670	5 521	5 528
Asiakaspalvelujen ostot	3 588	0	2 173	1 332	2 222	115	1 018	1 235
Muiden palvelujen ostot	205	658	151	268	142	243	622	310
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	68	88	99	53	68	99	90	70
Avustukset	543	547	575	586	560	695	869	847
Vuokratulot	22	201	622	11	19	12	51	62
Muut kulut	-2	42	8	32	12	10	18	17
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	9 273	8 370	8 826	7 094	9 175	7 844	8 190	8 068
Sisäiset toimintakulut:								
Sisäiset palvelujen ostot	968	251	1 078	783	1 279	827	692	849
Sisäiset vuokrat	513	927	706	419	1 063	0	1 039	928
Sisäiset toimintakulut yhteensä	1 482	1 179	1 784	1 203	2 343	827	1 801	1 772
Poistot ja arvonalentumiset	32	324	33	14	17	17	62	57
Vyörytyskulut	715	559	0	0	94	2 194	400	424
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	11 502	10 432	10 643	8 311	11 629	10 882	10 453	10 321
Ulkoiset toimintatuotot:								
Myyntituotot	177	1	72	2	21	80	51	36
Maksutuotot	350	696	628	560	560	605	636	730
Tuet ja avustukset	298	557	89	227	411	557	192	203
Vuokratuotot	0	0	0	0	2	0	1	1
Muut tuotot	20	0	1	5	0	3	5	5
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	845	1 254	789	794	993	1 244	885	976
Sisäiset toimintatuotot	18	0	0	-0	0	3	16	8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	4	1
Vyörytystuotot	268	0	0	0	0	151	32	51
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	1 130	1 254	789	794	993	1 399	937	1 036
Nettokäyttökustannus	10 372	9 178	9 854	7 517	10 635	9 483	9 516	9 285

Varhaiskasvatuksen nettokäyttökulut per lapsi ovat nousseet vuodesta 2017 vuoteen 2022 47 prosentilla. Tähän on vaikuttanut erityisesti lakisääteisten varhaiskasvatusmaksujen tason alentuminen sekä lasten määrän pienentyminen neljänneksellä. Varhaiskasvatusmaksujen laissa säädeltyjä tuloarvoja on merkittävästi korotettu. lisalmen varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista jo yli 60 prosentista ei peritä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja.

Varhaiskasvatuksen kustannukset lissalmissa ovat kasvaneet hieman verrokkikuntia vähemmän. Varkauden nettokäyttökulut ovat nousseet lissalmea vähemmän, mutta ne ovat olleet kaikkina vertailuvuosina lissalmea korkeammat.

6.11.2023

Taulukko 11 Varhaiskasvatuksen kustannuksien kehitys

Iisalmi							
Varhaiskasvatus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	12 936	13 376	14 143	13 259	13 027	13 354	3 %
Käyttötuotot (1000 €)	2 099	1 919	1 906	1 923	1 298	1 312	-38 %
Nettokäyttökulut (1000€)	10 837	11 457	12 237	11 336	11 729	12 042	11 %
0-6-vuotiaat kunnassa	1 540	1 438	1 403	1 290	1 215	1 161	-25 %
Nettokäyttökulut per lapsi	7 037	7 967	8 722	8 788	9 654	10 372	47 %

Varhaiskasvatus, euroa per 0–6-vuotiaat							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Iisalmi	7 037	7 967	8 722	8 788	9 654	10 372	47 %
Kemi	6 040	6 147	6 738	6 774	7 657	9 178	52 %
Siilinjärvi	6 397	6 910	7 727	8 610	9 374	9 854	54 %
Tornio	5 037	5 828	6 253	6 185	8 052	7 517	49 %
Varkaus	8 475	8 865	9 145	9 294	10 160	10 635	25 %
Äänekoski	5 756	6 666	6 858	7 260	8 328	9 483	65 %

Varhaiskasvatuksen yksiköissä toiminta eroaa merkittävästi toisistaan vuorohoidon ja alle 3-vuotiaiden osuuden takia. Siksi vertailu on tehty ainoastaan eri palvelumuotojen välillä. Esiopetuksen kustannukset ovat mukana alla olevassa taulukossa omana tietonaan, vaikka palvelua toteutetaan sekä yksityisissä että kunnallisissa päiväkodeissa.

Taulukko 12 Varhaiskasvatuksen kustannukset eri palvelumuodoissa

Varhaiskasvatus	Nettomenot yhteensä per lapsi	
Yksityiset päiväkodit	-	9 436
Ostettu varhaiskasvatus	-	13 042
Esiopetus	-	6 867
Perhepäivähoito	-	14 077
Kunnalliset päiväkodit yhteensä	-	12 363
		3 434 555
		143 461
		1 613 828
		1 323 280
		5 105 764

6.11.2023

6.2 Perusopetuksen kustannukset

Iisalmen perusopetuksen nettokäyttökustannukset ovat vuonna 2022 olleet 9 989 euroa. Tämä on hieman vähemmän kuin koko maassa ja verrokkikunnissa keskimäärin.

Taulukko 13 Perusopetuksen kustannuksien vertailu

Oppilaita perusopetuksessa	2 070	1 850	2 774	2 272	1 620	1 880	549 935	88 853
Perusopetus ja ap-ip-toiminta, euroa per la isalmi	Kemi	Siilinjärvi	Tornio	Varkaus	Äänekoski	Koko maa	Kuntatyyppi	
Ulkoiset toimintakulut:								
Henkilöstökulut	5 895	5 722	5 260	6 753	6 973	6 863	5 874	5 988
Asiakaspalvelujen ostot	364	350	294	539	214	302	716	487
Muiden palvelujen ostot	614	1 103	334	980	551	1 205	890	538
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	372	214	224	264	247	278	289	258
Avustukset	0	0	65	1	0	0	49	21
Vuokratulot	290	10	1 038	16	43	32	106	188
Muut kulut	5	18	5	6	24	3	15	12
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	7 541	7 417	7 219	8 560	8 052	8 685	7 939	7 492
Sisäiset toimintakulut:								
Sisäiset palvelujen ostot	1 116	396	1 000	1 262	1 459	957	743	971
Sisäiset vuokrat	1 619	1 701	1 398	1 295	1 796	0	1 840	1 760
Sisäiset toimintakulut yhteensä	2 736	2 098	2 398	2 557	3 255	957	2 692	2 741
Poistot ja arvonalentumiset	109	13	90	65	147	1	142	146
Vyörytyskulut	340	388	135	0	112	2 967	355	434
Käyttökulut yhteensä (sis + ulk)	10 725	9 916	9 842	11 182	11 566	12 610	11 128	10 813
Ulkoiset toimintatuotot:								
Myyntituotot	277	86	246	199	342	197	313	344
Maksutuotot	61	41	39	58	69	20	52	74
Tuet ja avustukset	366	306	114	218	302	700	279	257
Vuokratuotot	10	0	0	0	5	0	5	6
Muut tuotot	4	0	0	3	11	52	21	7
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	719	433	398	477	728	969	669	689
Sisäiset toimintatuotot	-1	0	0	51	8	5	26	13
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	9	0
Vyörytystuotot	17	0	0	0	0	32	36	97
Käyttötuotot yhteensä (sis + ulk)	736	433	398	529	736	1 006	740	799
Nettokäyttökustannus	9 989	9 483	9 444	10 653	10 830	11 604	10 388	10 014

Iisalmen perusopetuksen nettokäyttökulut per oppilas ovat nousseet vuodesta 2017 vuoteen 2022 14 prosentilla. Perusopetuksen käyttötuotoissa tapahtuvat muutokset ovat lähinnä muutoksia ulkopuolisten avustusten määrissä ja niiden merkitys on suhteessa paljon pienempää kuin varhaiskasvatuksessa. Kustannusten nousu on ollut hieman pienempää kuin verrokkikunnissa.

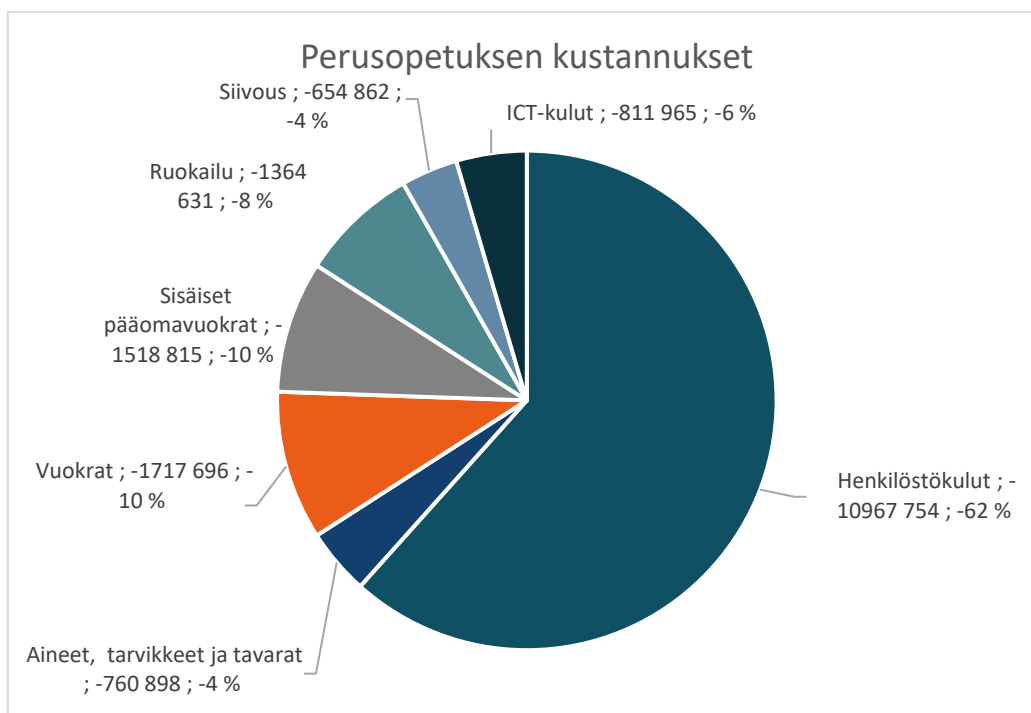
6.11.2023

Taulukko 14 Perusopetuksen kustannuksien kehitys

Perusopetus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos 2017–2022
Käyttökulut (1000 €)	19 659	20 187	20 986	20 860	21 520	22 201	13 %
Käyttötuotot (1000 €)	1 650	1 468	1 929	1 144	1 513	1 523	-8 %
Nettokäyttökulut (1000€)	18 009	18 719	19 057	19 716	20 007	20 678	15 %
Lapset perusopetuksessa	2 048	2 091	2 108	2 108	2 074	2 070	1 %
Nettokäyttökulut per oppilas	8 793	8 952	9 040	9 353	9 647	9 989	14 %

Perusopetus, euroa per perusopetuksen oppilaat	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Iisalmi	8 793	8 952	9 040	9 353	9 647	9 989	14 %
Kemi	8 816	8 781	9 033	8 829	9 169	9 483	8 %
Siilinjärvi	8 197	8 232	9 041	9 112	9 317	9 444	15 %
Tornio	8 910	9 049	9 351	9 261	10 075	10 653	20 %
Varkaus	8 650	9 351	9 829	9 494	10 265	10 830	25 %
Äänekoski	9 508	9 631	9 654	9 829	11 403	11 604	22 %

Iisalmen koulujen kustannukset on koostettu vuoden 2022 kirjanpidon tietojen perusteella. Oppilasmäärän mukaan tehdyssä jaossa on käytetty 20.9.2022 virallista oppilasmäärää. Koulujen kustannuksista ylivoimaisesti suurin osa on henkilöstökuluja, 10,97 miljoonaa euroa. Vuokrat ovat seuraavaksi suurin erä, pääomavuokrat ja ylläpitovuokrat ovat yhteensä 3,2 miljoonaa euroa.

Kuva 28 Iisalmen perusopetuksen merkittävimpien kustannuksien jakautuminen

6.11.2023

Koulujen nettokustannukset yhteensä tilikauden alijäämällä tarkasteltuna ovat vaihdelleet Partalan koulun 319 332 eurosta ja Juhani Ahon koulun 6 190 218 euroon. Juhani Ahon koulun kustannukset kaupungin ainoana yläkouluna eivät ole suoraan vertailukelpoisia alaluokkien kouluihin.

Oppilasta kohti laskettujen kustannuksien osalta kulut koulujen välillä eroavat merkittävästi. Alakouluista kallein on Runnin koulu, jossa oppilaskohtainen kulu on 17 672 euroa ja halvin Mansikkaniemen koulu, jossa nettomenot ovat 7 395 euroa.

Mansikkaniemen koulun kustannukset ovat vuoden 2022 kirjanpidossa normaalia alhaisemmat koulun rakentamisvaiheen takia. Mansikkaniemen koulu on valmistunut vasta maaliskuussa 2023 ja sisäisten pääomavuokrien perintä on aloitettu vasta 1.4.2023 alkaen. Ensimmäinen täysi vuosi uusille tiloille on ensi vuonna ja silloin pääomavuokran suuruus on 221 580 euroa. Oppilaskohtainen hinta Mansikkaniemessä nousee tuolloin noin 8000 euroon.

Taulukko 15 lisälmen perusopetuksen yksiköiden kustannukset

2022	Koulukuljetus ja muut kuljetukset	Henkilöstökulut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Vuokrat	Sisäiset pääomavuokrat	Ateriapalvelut	Siivous	ICT-kulut yhteensä	Nettomenot
Edvin Laineen koulu	- 163 529	- 1 797 016	- 79 435	- 208 027	- 220 296	- 177 200	- 93 333	- 124 807	- 2 950 671
Hernejärven koulu	- 79 876	- 256 214	- 17 754	- 67 200	- 58 704	- 45 800	- 21 858	- 23 899	- 577 946
Juhani Ahon koulu	- 213 697	- 3 981 949	- 272 368	- 442 710	- 464 196	- 353 520	- 173 100	- 249 916	- 6 190 218
Kangaslammin koulu	- 19 804	- 1 516 655	- 92 830	- 189 000	- 306 792	- 207 500	- 124 111	- 131 574	- 2 660 777
Kauppis-Heikin koulu	- 68 703	- 628 226	- 30 492	- 88 104	- 134 400	- 88 600	- 44 665	- 47 511	- 1 190 761
Kilpjärven koulu	- 63 145	- 780 987	- 127 650	- 121 353	- 157 526	- 148 000	- 56 300	- 73 013	- 1 580 301
Mansikkaniemen koulu	- 98 861	- 1 008 161	- 70 728	- 203 802	- 63 393	- 159 711	- 59 761	- 90 535	- 1 774 849
Partalan koulu	- 30 576	- 141 018	- 11 491	- 44 400	- 27 504	- 33 200	- 15 887	- 9 716	- 319 332
Runnin koulu	- 63 777	- 268 688	- 19 989	- 221 604	#PUUTTUU!	- 46 300	- 19 867	- 19 661	- 689 222
Soinlahden koulu	- 64 820	- 299 341	- 17 624	- 55 296	- 32 808	- 52 700	- 21 846	- 22 657	- 572 919
Sourunsalon koulu	- 91 439	- 289 498	- 20 537	- 76 200	- 53 196	- 52 100	- 24 134	- 18 675	- 630 853
Yhteensä	- 958 226	- 10 967 754	- 760 898	- 1 717 696	- 1 518 815	- 1 364 631	- 654 862	- 811 965	- 19 137 852
Euroa per oppilas 2022	Koulukuljetus ja muut kuljetukset	Henkilöstökulut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Vuokrat	Sisäiset pääomavuokrat	Ateriapalvelut	Siivous	ICT-kulut yhteensä	Nettomenot
Edvin Laineen koulu	- 619	- 6 807	- 301	- 788	- 834	- 671	- 354	- 473	- 11 177
Hernejärven koulu	- 1 775	- 5 694	- 395	- 1 493	- 1 305	- 1 018	- 486	- 531	- 12 843
Juhani Ahon koulu	- 301	- 5 600	- 383	- 623	- 653	- 497	- 243	- 351	- 8 706
Kangaslammin koulu	- 63	- 4 861	- 298	- 606	- 983	- 665	- 398	- 422	- 8 528
Kauppis-Heikin koulu	- 587	- 5 369	- 261	- 753	- 1 149	- 757	- 382	- 406	- 10 177
Kilpjärven koulu	- 334	- 4 132	- 675	- 642	- 833	- 783	- 298	- 386	- 8 361
Mansikkaniemen koulu	- 412	- 4 201	- 295	- 849	- 264	- 665	- 249	- 377	- 7 395
Partalan koulu	- 1 019	- 4 701	- 383	- 1 480	- 917	- 1 107	- 530	- 324	- 10 644
Runnin koulu	- 1 635	- 6 889	- 513	- 5 682	#PUUTTUU!	- 1 187	- 509	- 504	- 17 672
Soinlahden koulu	- 939	- 4 338	- 255	- 801	- 475	- 764	- 317	- 328	- 8 303
Sourunsalon koulu	- 1 693	- 5 361	- 380	- 1 411	- 985	- 965	- 447	- 346	- 11 682

6.11.2023

Taulukko 16 lisalmen koulujen kustannukset vuonna 2029, arvioidulla vuoden 2029 oppilasmäärällä ja kustannuksilla

2029	Koulukuljetus ja muut kuljetukset	Muut henkilösivukulut	Eläkekulut	Henkilöstökulut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Vuokrat	Sisäiset pääomavuokrat	Ateriapalvelut	Siivous	ICT-kulut yhteensä	Nettomenot	
Edvin Laineen koulu	- 107 161	- 58 441	- 258 938	- 1 647 016	- 52 054	- 208 027	- 220 296	- 146 660	- 93 333	- 111 464	- 2 673 039	
Hernejärven koulu	- 62 126	- 8 293	- 36 075	- 256 214	- 13 809	- 67 200	- 58 704	- 40 711	- 21 858	- 21 965	- 549 228	
Juhani Ahon koulu	- 188 451	- 126 984	- 581 004	- 3 981 949	- 240 190	- 442 710	- 464 196	- 332 637	- 173 100	- 240 012	- 6 102 005	
Kangaslammin koulu	- 14 091	- 49 115	- 216 804	- 1 516 655	- 66 052	- 189 000	- 306 792	- 177 572	- 124 111	- 118 176	- 2 584 960	
Kauppiis-Heikin koulu	- 55 197	- 20 271	- 91 904	- 628 226	- 24 498	- 88 104	- 134 400	- 79 891	- 44 665	- 44 108	- 1 159 149	
Kilpijärven koulu	- 54 458	- 25 199	- 111 788	- 780 987	- 110 089	- 121 353	- 157 526	- 137 820	- 56 300	- 69 418	- 1 540 279	
Mansikkaniemen koulu	- 56 845	- 32 374	- 147 120	- 808 161	- 40 669	- 203 802	- 221 580	- 125 773	- 59 761	- 76 276	- 1 770 950	
Partalan koulu	- 23 442	- 4 598	- 19 676	- 141 018	- 8 809	- 44 400	- 27 504	- 29 327	- 15 887	- 8 983	- 304 911	
Runnin koulu	- 34 341	- 8 693	- 37 345	- 268 688	- 10 763	- 221 604	#PUUTTUU!	- 35 615	- 19 867	- 16 419	- 636 634	
Soinlahden koulu	- 50 728	- 9 721	- 43 858	- 299 341	- 13 793	- 55 296	- 32 808	- 46 972	- 21 846	- 20 909	- 547 520	
Sourunsalon koulu	- 64 346	- 9 381	- 41 454	- 239 498	- 14 452	- 76 200	- 53 196	- 44 381	- 24 134	- 16 985	- 538 266	
Yhteensä	- 711 186	- 353 069	- 1 585 967	- 10 567 754	- 595 178	- 1 717 696	- 1 677 002	- 1 197 359	- 654 862	- 744 713	- 18 406 942	
Euroa per oppilas 2029	Koulukuljetus ja muut kuljetukset	Muut henkilösivukulut	Eläkekulut	Henkilöstökulut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Vuokrat	Sisäiset pääomavuokrat	Ateriapalvelut	Siivous	ICT-kulut yhteensä	Nettomenot	Oppilasmäärä
Edvin Laineen koulu	- 619	- 338	- 1 497	- 9 520	- 301	- 1 202	- 1 273	- 848	- 539	- 644	- 15 451	173
Hernejärven koulu	- 1 775	- 237	- 1 031	- 7 320	- 395	- 1 920	- 1 677	- 1 163	- 625	- 628	- 15 692	35
Juhani Ahon koulu	- 301	- 203	- 927	- 6 351	- 383	- 706	- 740	- 531	- 276	- 383	- 9 732	627
Kangaslammin koulu	- 63	- 221	- 977	- 6 832	- 298	- 851	- 1 382	- 800	- 559	- 532	- 11 644	222
Kauppiis-Heikin koulu	- 587	- 216	- 978	- 6 683	- 261	- 937	- 1 430	- 850	- 475	- 469	- 12 331	94
Kilpijärven koulu	- 334	- 155	- 686	- 4 791	- 675	- 744	- 966	- 846	- 345	- 426	- 9 450	163
Mansikkaniemen koulu	- 412	- 235	- 1 066	- 5 856	- 295	- 1 477	- 1 606	- 911	- 433	- 553	- 12 833	138
Partalan koulu	- 1 019	- 200	- 855	- 6 131	- 383	- 1 930	- 1 196	- 1 275	- 691	- 391	- 13 257	23
Runnin koulu	- 1 635	- 414	- 1 778	- 12 795	- 513	- 10 553	#PUUTTUU!	- 1 696	- 946	- 782	- 13 216	21
Soinlahden koulu	- 939	- 180	- 812	- 5 543	- 255	- 1 024	- 608	- 870	- 405	- 387	- 10 139	54
Sourunsalon koulu	- 1 693	- 247	- 1 091	- 6 303	- 380	- 2 005	- 1 400	- 1 168	- 635	- 447	- 14 165	38

Yllä olevassa taulukossa on arvioitu lisalmen kaupungin koulujen kustannuksia vuoden 2029 arvioitun oppilasmäärän mukaisesti. Koulujen kustannuksissa on huomioitu luvussa 7.4 esitetyt, oppilasmäärän pienentymisestä aiheutuvat säästövaikutukset henkilöstökustannuksissa. Lisäksi säästöjä on laskettu mukaan koulukuljetuksiin, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavarihin, ateriapalveluihin ja ICT-laite-vuokriin. Mansikkaniemen sisäinen pääomavuokra on korotettu laskennassa vuoden 2024 tasolle, muita muutoksia vuokriin ei vertailussa ole tehty. Oppilaskohtaisten nettomenot vaihtelisivat koulujen välillä tulisi 9500 eurosta 30 000 euroon. Oppilasmäärän pienentymisestä ilman muita toimenpiteitä on 900 000 euron säästöt.

Taulukko 17 lisalmen perusopetuksen yksiköiden kustannukset vuonna 2029, jos kaikki luvussa 7.3 esitetyt toimenpiteet toteutetaan

2029	Koulukuljetus ja muut kuljetukset	Muut henkilösivukulut	Eläkekulut	Henkilöstökulut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Vuokrat	Sisäiset pääomavuokrat	Ateriapalvelut	Siivous	ICT-kulut yhteensä	Nettomenot	
Edvin Laineen koulu	- 107 161	- 58 441	- 258 938	- 1 647 016	- 52 054	- 208 027	- 220 296	- 146 660	- 93 333	- 111 464	- 2 673 039	
Juhani Ahon koulu	- 188 451	- 126 984	- 581 004	- 3 981 949	- 240 190	- 442 710	- 464 196	- 332 637	- 173 100	- 240 012	- 6 102 005	
Kangaslammin koulu	- 29 578	- 49 115	- 216 804	- 1 516 655	- 69 325	- 189 000	- 306 792	- 181 230	- 124 111	- 119 813	- 2 609 016	
Kauppiis-Heikin koulu	- 167 939	- 20 271	- 91 904	- 628 226	- 37 268	- 88 104	- 134 400	- 98 444	- 44 665	- 51 358	- 1 310 465	
Kilpijärven koulu	- 116 266	- 25 199	- 111 788	- 780 987	- 117 519	- 121 353	- 157 526	- 142 127	- 56 300	- 70 939	- 1 615 344	
Mansikkaniemen koulu	- 147 467	- 32 374	- 147 120	- 808 161	- 52 751	- 203 802	- 221 580	- 139 415	- 59 761	- 82 007	- 1 993 029	
Soinlahden koulu	- 50 728	- 9 721	- 43 858	- 299 341	- 13 793	- 55 296	- 32 808	- 46 972	- 21 846	- 20 909	- 547 520	
Yhteensä	- 807 592	- 322 105	- 1 451 417	- 9 662 335	- 582 900	- 1 308 292	#VIITTAUS!	- 1 087 484	- 573 116	- 696 502	- 16 850 419	
Euroa per oppilas 2029	Koulukuljetus ja muut kuljetukset	Muut henkilösivukulut	Eläkekulut	Henkilöstökulut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Vuokrat	Sisäiset pääomavuokrat	Ateriapalvelut	Siivous	ICT-kulut yhteensä	Nettomenot	Oppilasmäärä
Edvin Laineen koulu	- 619	- 338	- 1 497	- 9 520	- 301	- 1 202	- 1 273	- 848	- 539	- 644	- 15 451	173
Juhani Ahon koulu	- 301	- 203	- 927	- 6 351	- 383	- 706	- 740	- 531	- 276	- 383	- 9 732	627
Kangaslammin koulu	- 127	- 211	- 930	- 6 509	- 298	- 811	- 1 317	- 778	- 533	- 514	- 11 197	233
Kauppiis-Heikin koulu	- 1 174	- 142	- 643	- 4 393	- 261	- 616	- 940	- 688	- 312	- 359	- 9 164	143
Kilpijärven koulu	- 668	- 145	- 642	- 4 488	- 675	- 697	- 905	- 817	- 324	- 408	- 9 284	174
Mansikkaniemen koulu	- 824	- 181	- 822	- 4 515	- 295	- 1 139	- 1 238	- 779	- 334	- 458	- 11 134	179
Soinlahden koulu	- 939	- 180	- 812	- 5 543	- 255	- 1 024	- 608	- 870	- 405	- 387	- 10 139	54

6.11.2023

Yllä olevassa taulukossa on laskettu kustannuksien muuttuminen, jos kaikki luvussa 7.4 tehtävät toimenpiteet toteutetaan. Koulukuljetuksen kustannusten nousu Mansikkaniemen, Kauppi-Heikin ja Kilpijärven ja Kangaslammin kouluissa on huomioitu korottamalla kuljetuksen oppilaskohtainen kustannus kaksinkertaiseksi nykytasosta. Oppilasmäärän pienentymisen sekä esitettyjen toimenpiteiden yhteisvaikutuksella tavoitellaan 2,4 miljoonan euron kustannussäästöjä.

6.11.2023

7 Iisalmen kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden muutokset

Iisalmen kaupungin **väestöennuste** on laskeva. Syntyvät ikäluokat ovat edellisiä pienempiä. Lasten määrä vähenee, ikäryhmät ovat aiempaa pienempiä ja lasten suhteellinen osuus koko väestöstä supistuu.

Kaupungista muutetaan enemmän pois kuin kaupunkiin muuttaa uusia asukkaita. Lasten osalta muutto-liike on viime vuosikymmenen loppupuolella ollut pääsääntöisesti tappiollista; vuosina 2015–2022 Iisal- mesta muuta sata lasta enemmän pois kuin kaupunkiin. Poikkeuksen muodostavat nuoret, 15–19-vuoti- aat, joiden ikäryhmässä on muutettu enemmän Iisalmeen kuin Iisalimesta pois vuosien 2015–2022 aikana.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on laskeva. Vuonna 2030 syntyvien ikäluokan ennakoidaan olevan 26 lasta pienempi kuin ennusteen laatimisvuonna eli vuonna 2021.

Ennusteessa lasketaan väestöennusteen ja osallistumisasteiden perusteella lasten määrät **kolmessa** eri ikäryhmässä: 0–2-vuotiaat, 3–5-vuotiaat ja 6-vuotiaat. Vuonna 2022 Iisalmissa oli suuret 5- ja 6-vuotiai- den ikäluokat (201 ja 212 lasta). Heidän vanhenemisensa varhaiskasvatuspalvelujen käyttäjistä perusope- tusikäisiksi vähentää varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärää merkittävästi kahden ensimmäisen tarkasteluvuoden aikana.

Varhaiskasvatuksen puolella Peltosalmen päiväkodin lapsikohtainen neliömäärä on tällä hetkellä melko suuri. Perusopetuksen käytössä olevien **tilojen** laajuus oppilasta kohden on huomattavan korkea ja Her- nejärven koulu kohdalla tilojen laajuus oppilasta kohden on jo nyt poikkeuksellisen suuri. Mikäli palvelu- verkko ei tehdä muutoksia, muodostuu lähes kaikkiin kouluihin tilojen ylikapasiteettia ja osaan kou- luista huomattavaa tilojen ylikapasiteettia.

Pikku-Simpukan As Oy Ahjolankatu, Lumilinnan ja Peltosalmen päiväkodit sekä Hernejärven, Partalan, Runnin ja Soinlahde koulut ovat kaikki joko **heikossa tai välttävissä** kunnossa. Tämä osaltaan ennako- i normaalia laajempia perusparannustoimenpiteitä näihin rakennuksiin nopealla aikataululla lähivuosina.

7.1 Varhaiskasvatus

Palvelutarvetta kuvaava skenaario on laskettu seuraavasti:

- Laskenta perustuu Iisalmen kaupungin toimittamiin tilastoihin vuoden 2022 lopussa varhaiskas- vatukseen osallistuneiden lasten määristä ja jakautumisesta toimintamuodoittain.
- **Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennustetta**, on korjattu seuraavasti:
 - Vuonna 2023 1–6-vuotiaiden määrä on vuoden 2022 toteuma 0–5-vuotiaista, johon on lisätty väestöennusteessa olevat lisäykset tai vähenemät ikäryhmään.

6.11.2023

- Vuonna 2024 on tehty vastaava korjaus 2–6-vuotiaille siten, että 2–6-vuotiaiden määrät katsotaan edellisen vuoden 1–5-vuotiaiden määristä, ja lisätään väestöennusteen muutokset.
- Vuosina 2025–2028 on tehty vastaavat korjaukset perustuen edellisen vuoden lasten määrään vähennettynä aina yhdessä ikäluokalla.
- Keskeisenä olettamuksena on, että alkaen vuodesta 2024 joka toinen vuosi yksi perhepäivähoidaja eläköityy. Vastaava määrä hoidettavia lapsia on siirretty kunnallisen päiväkodin määriin siten, että kaksi on lisätty 0–2-vuotiaiden määriin ja kaksi on lisätty 3–5-vuotiaiden määriin. Muita muutoksia perhepäivähoidon lapsimääriin ei ole tehty.
- Lasten määrissä on huomioitu ryhmien muodostamiset siten, että:
 - jokaista 0–2-vuotiasta kohden on käytetty kerrointa 1,75
 - jokainen 3-vuotias tai sitä vanhempi lapsi on laskettu kertoimella 1
 - Lapset, joilla on erityistarpeita, on huomioitu laskennallisissa lapsissa. Erityistarpeita omaavien lasten suhteellinen osuus oletetaan olevan vuosina 2023–2040 sama kuin vuonna 2022. Koko ikäryhmälle on annettu pieni laskennallisten lasten lukumäärää korottava kerroin.
- Lasten jakautumisessa hoitomuodoittain on käytetty vuoden 2022 toteutunutta jakoa.

Taulukko 18 Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittymisen skenaario vuodesta 2022 vuoteen 2030

2022		2030		Muutos	
Kunnallinen päiväkot		Kunnallinen päiväkot		Kunnallinen päiväkot	
0-2-v.	75	0-2-v.	81	0-2-v.	6
3-5-v.	237	3-5-v.	211	3-5-v.	-26
6-v.	156	6-v.	113	6-v.	-43
Laskennallisia paikkoja	530	Laskennallisia paikkoja	470	Laskennallisia paikkoja	-60
Yksityinen päiväkot		Yksityinen päiväkot		Yksityinen päiväkot	
0-2-v.	86	0-2-v.	82	0-2-v.	-4
3-5-v.	220	3-5-v.	188	3-5-v.	-32
6-v.	58	6-v.	42	6-v.	-16
Laskennallisia paikkoja	433	Laskennallisia paikkoja	377	Laskennallisia paikkoja	-56
Perhepäivähoitaja		Perhepäivähoitaja		Perhepäivähoitaja	
0-2-v.	45	0-2-v.	37	0-2-v.	-8
3-5-v.	49	3-5-v.	41	3-5-v.	-8
6-v.	0	6-v.	0	6-v.	0
Laskennallisia paikkoja	128	Laskennallisia paikkoja	106	Laskennallisia paikkoja	-22
Yhteensä		Yhteensä		Yhteensä	
0-2-v.	206	0-2-v.	200	0-2-v.	-6
3-5-v.	506	3-5-v.	440	3-5-v.	-66
6-v.	214	6-v.	155	6-v.	-59
Laskennallisia paikkoja	1091	Laskennallisia paikkoja	954	Laskennallisia paikkoja	-138

6.11.2023

Mikäli väestöennusteet toteutuvat ennustetun suuruksina, lisaisten lasten määrät ovat laskussa ja varhaiskasvatuksen palvelutarve nykyisillä volyymitiedoilla on myös laskussa. Skenaariolaskennan perusteella voidaan karkeasti arvioida, miten varhaiskasvatuksen palvelutarve voi kehittyä vuoteen 2030 mennessä:

- Kunnallisten päiväkotien paikkatarve vähenee noin 60 paikalla.
- Yksityisten päiväkotien paikkatarve vähenee noin 56 paikalla.
- Perhepäivähoidon volyymi vähenee 22 hoitopaikalla, joka on huomioitu lisäyksenä kunnallisissa päiväkotipaikoissa.
- Yhteenlaskettu palvelutarpeen vähenemä laskennallisina hoitopaikkoina vähenee 138 paikalla.

7.2 Perusopetus

Kaikkien koulujen oppilasennusteet ovat laskevia ja oppilasmäärien väheneminen on nopeaa. Lukuvuoteen 2029–2030 mennessä vuosiluokkien 1–9 oppilasmäärä laskee 479 oppilaalla. Oppilaita lisälmissä on kuuden vuoden päästä noin neljännes vähemmän kuin nyt.

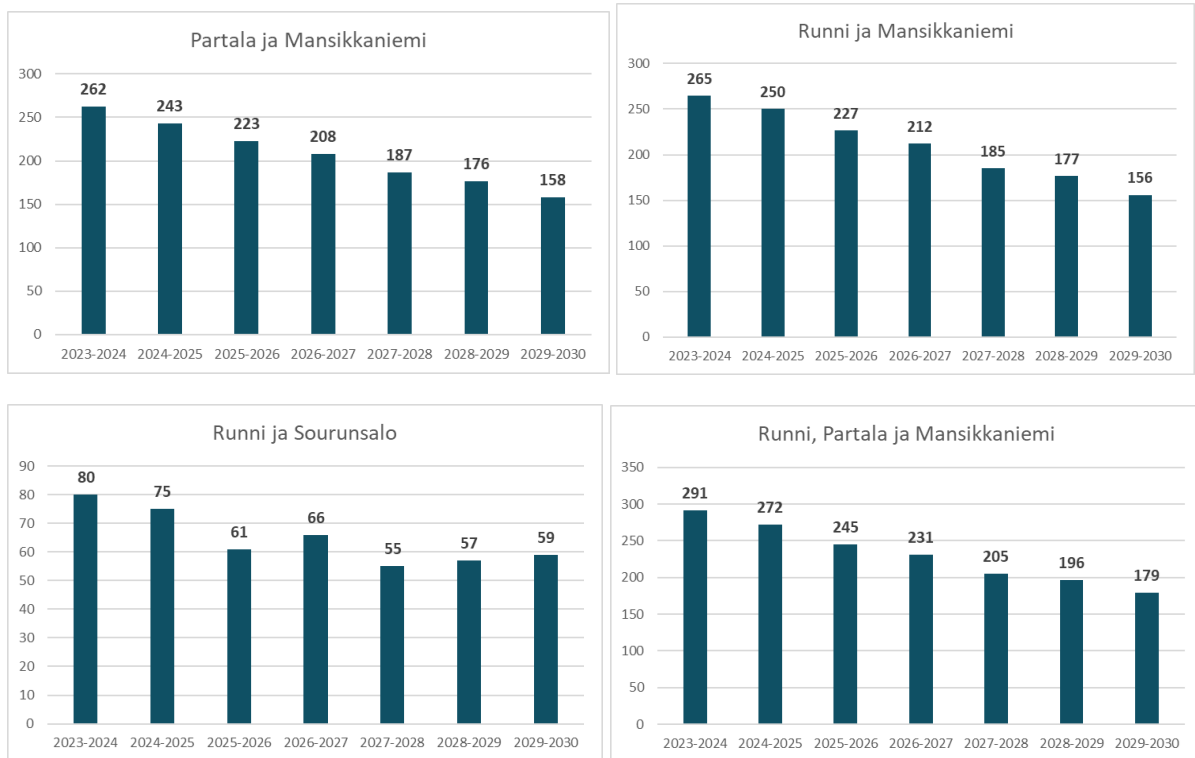
Oppilasmäärän lasku kohdistuu ensisijaisesti vuosiluokkien 1–6 määriin. Lukuvuonna 2029–2030 alakoulu- lalaisia on 381 nykyistä vähemmän. Erityisen pieneksi muodostuvat oppilasmäärät Hernejärven, Partalan, Runnin ja Sourunsalon kouluissa. Mikäli kyseinen oppilasmäärä muutetaan laskennallisiksi 20 oppilaan opetusryhmiksi, voidaan todeta, että vuonna 2030 lisaisten kaupungissa tarvitaan vuosiluokilla 1–6 laskennallisesti noin 19 oppilasryhmää nykyistä vähemmän.

Samana aikana vuosiluokkien 7–9 oppilasmäärän ennustetaan vähenevän 93 oppilaalla ja tarkoittaisi laskennallisesti 4,65 opetusryhmän palvelutarpeen pienenemistä. Vuoteen 2036 palvelutarve vähenee 291 oppilaspaikalla, joka laskennallisina 20 oppilaan ryhminä tarkoittaa 14,5 opetusryhmää nykyistä vähemmän.

Laskennallisten opetusryhmien ja opettajien lukumäärälle ei voida vetää suoraan yksi yhteen johtopäätöstä. Näin merkittävä oppilasmäärän lasku vaikuttaa väistämättä opetusryhmien lukumäärään ja sitä kautta tarvittavien opettajien lukumäärään. Mikäli palveluverkkoon ei tehdä muutoksia, tulee kaupungin kuitenkin - ja joka tapauksessa - varautua opetusryhmien ja opettajamäärien **hallittuun** vähentämiseen.

6.11.2023

7.2.1 Partalan ja Runnin koulujen vaihtoehtojen tarkastelu

Kuva 29 Partalan ja Runnin koulujen vaihtoehtojen tarkastelua

Sekä Partalan että Runnin koulujen oppilasennusteet ovat laskevat. Mikäli oppilasmäärän kehitys on nykyisen ennusteen mukainen, mahtuvat molempien koulujen oppilaat Mansikkaniemen kouluun lukuvuoden 2027–2028 alusta lukien. Tulee muistaa, että Partalan koulussa opiskelee tällä hetkellä vuosiluokat 1–4. Siirtyessään viidennelle luokalle, oppilaat siirtyvät Mansikkaniemen koulun oppilaiksi.

Palveluverkkopäätösten jälkeen jokaiselle oppivelvolliselle tulee osoittaa uudelleen hänen lähikoulunsa ja tehdä oppilaaksiotosta yksilöllinen päätös. Runnin koulun oppilaat asuvat tiestön ja liikenneyhteyksien näkökulmasta siten, että osalle lapsista Mansikkaniemen koulu on paremmin saavutettavissa ja osalle Kauppis-Heikin koulu. Mikäli osa Runnin alueen lapsista ohjataan Kauppis-Heikin kouluun, vähentää se Runnin, Partalan ja Mansikkaniemen lukuvuosikohtaista yhteenlaskettua oppilasmäärää noin 5–10 oppilaalla.

6.11.2023

7.2.2 Hernejärven koulun tarkastelu

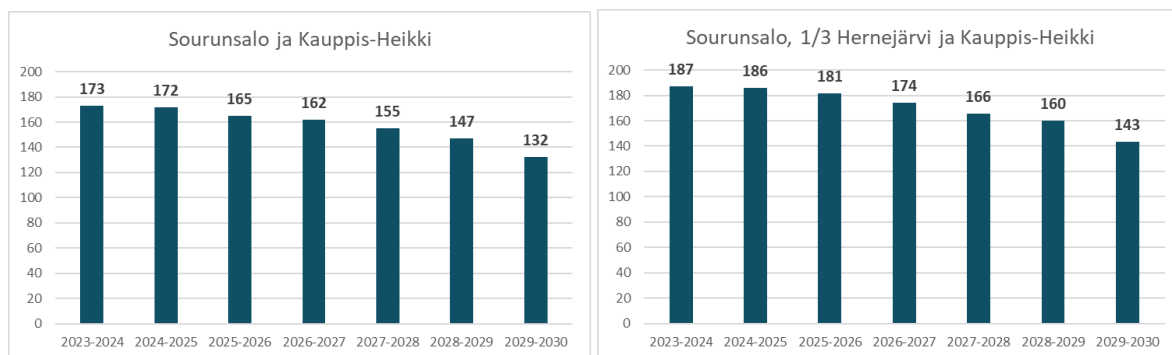
Kuva 30 Hernejärven koulun vaihtoehtojen tarkastelua

6.11.2023

Hernejärven koulun oppilasennuste on laskeva. Hernejärven koulun osalta on laadittu erilaisia laskelmia, jossa koulun oppilasmääriä tai osaa oppilasmäärästä on tarkasteltu Kangaslammen, Kauppi-Heikin ja Kilpijärven koulujen oppilasmäärien kanssa.

Vastaanottavien koulujen ja opetusryhmien muodostamisen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaisinta, että Hernejärven koulun oppilaat lähtökohtaisesti jakautuisivat Kilpijärvelle ja Kangaslammin koulujen kesken. Toisaalta palveluverkkopäätösten jälkeen jokaiselle oppivelvolliselle tulee osoittaa uusi lähikoulu ja tehdä oppilaaksiotosta yksilöllinen päätös. Hernejärven koulun osalta tulee huomioida tiestö ja liikenne-nyhteydet myös Kauppi-Heikin koulun ja Sonkajärven kunnan koulujen suuntaan. Iisalmen kaupunki tulee jatkamaan yhteistyötä Sonkajärven kunnan kanssa.

7.2.3 Sourunsalon koulun tarkastelu

Kuva 31 Sourunsalon koulun vaihtoehtojen tarkastelua

Kauppi-Heikin koulun oppilaaksiottoalueelta käy tällä hetkellä kahdeksan lasta Lapinlahden kunnan kouluissa. Myös osalle tulevista oppilaista Lapinlahden kunnan puolella olevat koulut voivat olla Iisalmen puolella olevia kouluja helpommin saavutettavissa. Iisalmen kaupunki tulee jatkamaan yhteistyötä Lapinlahden kunnan kanssa. Kauppi-Heikin koulun oppilasennusteissa ei ole ennakoitu mahdollisia Lapinlahden kunnan puolelle siirtyvien tulevien oppivelvollisten määriä. Mikäli osa Kauppi-Heikin koulun oppilaista hakeutuu Lapinlahden kunnan puolelle, vähentää se Kauppi-Heikin lukuvuosi-kohtaista ennustetta noin 5–10 oppilaalla.

Kauppi-Heikin kouluun on opetusryhmien ja tilojen puolesta mahdollista ohjata muutaman vuoden kulluttua kaikki Sourunsalon koulun oppilaat ja joitain oppilaita (enimmillään kolmannes) Hernejärven koulun oppilaista.

6.11.2023

7.3 Toimenpiteet

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen **palvelutarpeiden voimakas lasku** edellyttää Iisalmen kaupungilta toimenpiteitä. Lapsi- ja oppilasmäärän lasku ennakoi hoitajien ja opettajien määrään, kustannuksiin ja tiloihin merkittävää vajaakäyttöä, mikäli palvelujen järjestämiseen ja palveluverkkoon ei lähitulevaisuudessa tehdä muutoksia.

Iisalmen kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoon FCG esittää tehtäväksi seuraavat muutokset:

- 1) Lumilinnan ja Peltosalmen päiväkotien peruskorjaushankkeet ovat olleet Iisalmen kaupungin investointisuunnitelmassa vuodelle 2027. Poistetaan vuoden 2024 toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä molemmat päiväkodit investointiohjelmasta.
- 2) Pikku-Simpukan päiväkoti lakkautetaan ja päiväkodin tiloista luovutaan toimintakauden (1. elokuuta) 2024 alusta lukien.
- 3) Hernejärven koulu lakkautetaan lukuvuoden 2025–2026 alusta lukien. Oppilaat ohjataan ensisijaisesti Kilpijärven ja Kangaslammin kouluihin, mutta osalle oppilaista voidaan määritellä lähikouluksi myös Kauppi-Heikin koulu. Iisalmen kaupunki voi lisäksi solmia joidenkin oppilaiden osalta koulupaikasta sopimuksen Sonkajärven kunnan kanssa.
- 4) Sourunsalon koulu lakkautetaan lukuvuoden 2026–2027 alusta lukien. Oppilaat ohjataan Kauppi-Heikin koulun oppilaiksi.
- 5) Partalan koulu lakkautetaan lukuvuoden 2027–2028 alusta lukien. Oppilaat ohjataan Mansikkaniemen koulun oppilaiksi.
- 6) Runnin koulu lakkautetaan lukuvuoden 2027–2028 alusta lukien. Oppilaat ohjataan pääsääntöisesti Mansikkaniemen koulun oppilaiksi, mutta osalle lähikouluksi voidaan määritellä myös Kauppi-Heikin koulu.
- 7) Edvin Laineen koulun muuttuessa 1-sarjaiseksi, arviolta lukuvuodesta 2027–2028 alusta lukien, siirretään koulun tiloihin Lumilinnan päiväkoti. Lumilinnan päiväkodin aiemmista tiloista luovutaan.
- 8) Paloisten päiväkodin käytössä olevia tiloja supistetaan ja palvelutarpeen laskiessa ryhmien määrä lasjetaan kahteen.
- 9) Kun Kangaslammin koulun oppilasmäärä laskee alle 300 oppilaan (ajoittuu 2020-luvun loppuvuosiin), luovutaan Peltosalmen päiväkodin tiloista ja siirretään päiväkodin toiminta Kangaslammin koulun tiloihin.
- 10) Oppilasmäärien vähenemisen myötä koulujen johtamisrakenteen tulee tarkistaa ja virkarehtoreiden tehtäviin sisällyttää pienten yksikköjen johtamistehtävät. Tätä toimenpidettä voidaan alkaa valmistelemaan välittömästi.

6.11.2023

7.4 Esitettyjen toimenpiteiden taloudellinen vaikutus

Kouluja kustannuksien laskennassa arvioitu vain luokanopettajien henkilötyövuosien osuus. Laskennassa ei ole huomioitu mm. kiertäviä opettajia tai avustajia. Tulee huomata, että taloudellisissa vaikutuksissa esitetyt henkilötyövuosien arviot eivät välttämättä kohdistu lakkautettavan koulun opettajiin, vaan opettajaresurssin vähennykset pyritään hoitamaan mm. eläköitymisten ja määräaikaaisesti täytettyjen tehtävien kautta.

Suuntaa antavat arviot esitettyjen toimenpiteiden taloudellisista vaikutuksista on laskettu vuoden 2022 kustannustason mukaisena ja ovat seuraavat:

- 1) Lumilinnan ja Peltosalmen päiväkotien peruskorjaushankkeet ovat olleet Iisalmen kaupungin investointisuunnitelmassa vuodelle 2027. Poistetaan vuoden 2024 toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä molemmat päiväkodit investointiohjelmasta.
 - a. Molemmissa hankkeissa arvioitu kustannusarvio on 3,125 miljoonaa euroa, yhteensä investointiohjelmasta pois 6,25 miljoonaa euroa.
- 2) Pikku-Simpukan päiväkoti lakkautetaan ja päiväkodin tiloista luovutaan toimintakauden (1. elokuuta) 2024 alusta lukien.
 - a. Pikku-Simpukka toimii kaupungin omistamassa huoneistossa, ylläpitovuokran suuruus 32 000 euroa vuodessa. Henkilöstökulut poistuvat, noin 250 000 euroa.
 - b. Huoneisto voidaan myydä, jollei muuta käyttöä ole. Myyntituloa ei arvioida tässä vaiheessa.
- 3) Hernejärven koulu lakkautetaan lukuvuoden 2025–2026 alusta lukien. Oppilaat ohjataan ensisijaisesti Kilpijärven ja Kangaslammin kouluihin, mutta osalle oppilasta voidaan määritellä lähikouluksi myös Kauppi-Heikin koulu. Iisalmen kaupunki voi lisäksi solmia joidenkin oppilaiden osalta koulupaikasta sopimuksen Sonkajärven kunnan kanssa.
 - a. Lakkauttamisen myötä poistuvat kiinteistökustannukset, olettaen että tilat eivät jää kaupungin muuhun käyttöön. Hernejärven ylläpitovuokrien suuruus 67 000 euroa vuodessa ja siivous 22 000 euroa. Sisäisten pääomavuokrien poistumista ei lasketa säästökäsi. Ruokapalveluiden henkilöstökulut ja ruuantoimitus keskuskeittiöltä ovat yhteensä 21 000 euroa vuodessa.
 - b. Oppilaat mahtuvat Kilpijärven ja Kangaslammin ryhmiin. Hernejärven opettajaresurssia (3 htv) vastaava henkilötyövuosien vähennys tuo 150 000 euroa säästöä.
 - c. Pelkästä oppilasmäärän pienentymisestä ei aiheudu merkittävää henkilöstökulujen säästöä, jos koulu jatkaa toiminnassa. Oppilasmäärän mukaan määräytyvistä kustannuksista (kuljetus, ateriat, ICT ja tarvikkeet) aiheutuu oppilasmäärän pienentyessä 28 000 euron säästö.
- 4) Sourunsalon koulu lakkautetaan lukuvuoden 2026–2027 alusta lukien. Oppilaat ohjataan Kauppi-Heikin koulun oppilaiksi.

6.11.2023

- a. Lakkauttamisen myötä poistuvat kiinteistökustannukset, olettaen että tilat eivät jää kaupungin muuhun käyttöön. Sourunsalon ylläpitovuokrien suuruus 76 000 euroa vuodessa ja siivous 24 000 euroa. Sisäisten pääomavuokrien poistumista ei lasketa säästökseen. Ruokapalveluiden henkilöstökulut ja ruuantoimitus keskuskeittiöltä ovat yhteensä 20 000 euroa vuodessa.
 - b. Lakkautuksen yhteydessä Sourunsalon luokanopettajien tehtäviä vastaava opettajaresurssi (3 htv) poistuu. Laskennallinen säästö 150 000 euroa, koska kaikkien ohjaajien ja avustajien työpanos ei poistu (Sourunsalon henkilöstökulut vuonna 2022 yhteensä 289 498 €).
 - c. Jos Sourunsalo jatkaisi, niin se muuttuisi lukuvuoden 2026–2027 aikana 2-opettajaiseksi, laskennallinen säästö vähintään 1 htv ja 50 000 euroa. Oppilasmäärän mukaan määräytyvistä kustannuksista (kuljetus, ateriat, ICT ja tarvikkeet) aiheutuu oppilasmäärän pienentyessä 43 000 euron säästö.
- 5) Partalan koulu lakkautetaan lukuvuoden 2027–2028 alusta lukien. Oppilaat ohjataan Mansikkaniemen koulun oppilaiksi.
- a. Lakkauttamisen myötä poistuvat kiinteistökustannukset, olettaen että tilat eivät jää kaupungin muuhun käyttöön. Partalan ylläpitovuokrien suuruus 44 000 euroa vuodessa ja siivous 15 000 euroa. Sisäisten pääomavuokrien poistumista ei lasketa säästökseen. Ruokapalveluiden henkilöstökulut ja ruuantoimitus keskuskeittiöltä ovat yhteensä 16 000 euroa vuodessa.
 - b. Lakkautuksen yhteydessä Partalan luokanopettajien tehtäviä vastaava opettajaresurssi (2 htv) poistuu. Laskennallinen säästö 100 000 euroa, koska kaikkien ohjaajien ja avustajien työpanos ei poistu. (Partalan henkilöstökulut vuonna 2022 yhteensä 141 018 euroa.)
 - c. Jatkaessaan säilyisi 2-opettajaisena, eikä oppilasmäärän vähentymisestä seuraa henkilöstösäästöä. Oppilasmäärän mukaan määräytyvistä kustannuksista (kuljetus, ateriat, ICT ja tarvikkeet) aiheutuu oppilasmäärän pienentyessä 14 000 euron säästö.
- 6) Runnin koulu lakkautetaan lukuvuoden 2027–2028 alusta lukien. Oppilaat ohjataan pääsääntöisesti Mansikkaniemen koulun oppilaiksi, mutta osalle lähikouluksi voidaan määritellä myös Kauppi-Heikin koulu.
- a. Lakkauttamisen myötä poistuvat kiinteistökustannukset, olettaen että tilat eivät jää kaupungin muuhun käyttöön. Runnin vuokratilojen sopimus päättyy vasta vuonna 2030, mutta tämän jälkeen uutta vuokrasopimusta ei tehdä. Vuokra vuonna 2022 ollut 221 604 euroa. Siivouskulujen vähennys 20 000 euroa. Ruokapalveluiden henkilöstökulut ja ruuantoimitus keskuskeittiöltä ovat yhteensä 20 000 euroa vuodessa.
 - b. Jatkaessaan säilyisi Runnin koulu säilyisi 2-opettajaisena, eikä oppilasmäärän pienentymisestä ole saatavissa säästöä. Oppilasmäärän mukaan määräytyvistä kustannuksista (kuljetus, ateriat, ICT ja tarvikkeet) aiheutuu oppilasmäärän pienentyessä 52 000 euron säästö.
 - c. Jos yhdistämistä Partalasta ja Runnista Mansikkaniemeen ei tehdä, Mansikkaniemen oppilasmäärän vähentyessä koulun ryhmät ja luokanopettajien henkilötyövuodet vähentyvät

6.11.2023

neljällä. Oppilasmäärän mukaan määräytyvistä kustannuksista (kuljetus, ateriat, ICT ja tarvikkeet) aiheutuu oppilasmäärän pienentyessä 120 000 euron säästö.

- d. Jos yhdistämiset tehdään, Mansikkaniemessä olisi lukuvuonna 2027–2028 kymmenen (10) ryhmää ja luokanopettajaa, jolloin vähennystä nykytilanteeseen nähden Mansikkaniemestä 2 htv, Runnista 2 htv ja Partalasta 2 htv, yhteensä 300 000 euroa.
- 7) Edvin Laineen koulun muuttuessa 1-sarjaiseksi, arviolta lukuvuodesta 2027–2028 alusta lukien, siirretään koulun tiloihin Lumilinnan päiväkotit. Lumilinnan päiväkodin aiemmista tiloista luovutaan.
- a. Edvin Laineen oppilasmäärän pienentyessä ryhmät ja opettajien määrät henkilötyövuodet kolmella lukuvuoteen 2027–2028 mennessä. Laskennallinen säästö 150 000 euroa. Oppilasmäärän mukaan määräytyvistä kustannuksista (kuljetus, ateriat, ICT ja tarvikkeet) aiheutuu oppilasmäärän pienentyessä 130 000 euron säästö.
 - b. Lumilinnan päiväkodin muutokustannukset arvioidaan erikseen. Nykyisten tilojen ylläpitokustannukset 22 000 euroa vuodessa.
- 8) Paloisten päiväkodin käytössä olevia tiloja supistetaan ja palvelutarpeen laskiessa ryhmien määrä lasketaan kahteen.
- a. Ei säästöarviota tässä vaiheessa
- 9) Kun Kangaslammin koulun oppilasmäärä laskee alle 300 oppilaan (ajoittuu 2020-luvun loppuvuosiin), luovutaan Peltosalmen päiväkodin tiloista ja siirretään päiväkodin toiminta Kangaslammin koulun tiloihin.
- a. Ei säästöarviota tässä vaiheessa

Ilman palveluverkkoon puuttumista säästöpotentiaali oppilasmäärän vähentymisen myötä kaikissa kouluissa yhteensä on noin 0,9 miljoonaa euroa vuodessa vuonna 2029. **Esitettyjen toimenpiteiden ja oppilasmäärän vähentymisen yhteisvaikutus säästötoimille on n. 2,4 miljoonaa euroa (vrt. taulukot 15-17).** Esitetyillä toimenpiteillä haetaan siis 1,5 miljoonaa euron lisäsäästöä verrattuna tilanteeseen, jossa kaikki koulut jatkavat ennallaan.

Alaluvussa 7.3 toimenpiteissä esitetty koulujen johtamisjärjestelmän tarkistamisen talousvaikutus on noin 50 000 euroa **vuodessa**.

Lisäksi esitettyjen taloudellisten vaikutusten lisäksi muodostuu säästöjä esimerkiksi poistuvista kiertävien opettajien palkkakuluista ja mahdollisista avustajavähennyksistä.

6.11.2023

7.5 Lopuksi

Iisalmen kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys on strateginen asiakirja, jossa kartoitetaan tulevien vuosien toimintaympäristön muutoksia ja pohjustetaan toimenpiteitä, joita väestö- ja talousmuutokset edellyttävät. Luvussa 7 esitetyt toimenpide-ehdotukset ovat FCG Finnish Consulting Group Oy:n asiantuntijoiden näkemys, miten Iisalmen kaupunki voi vastata tulevaisuuden haasteisiin.

On tärkeää huomata, että varsinainen palveluverkkosuunnittelu ja päätöksenteko on vasta alkamassa. Selvityksen laadinnan etenemistä on seurannut ja ohjannut ohjausryhmä. Ohjausryhmä tulee hyväksymään selvityksen, mutta ei tee päätöstä palveluverkosta. Selvitys on valmistelumateriaalia, jonka pohjalta Iisalmen kaupungissa aloitetaan palveluverkkoon liittyvä keskustelu ja palveluverkon muutosten tarkempi aikatauluttaminen ja suunnittelu.

Päiväkotien ja koulujen lakkauttamispäätökset edellyttävät kuntalaisten osallistamista ja kuulemista, lapsivaikutusten arvioinnin laadintaa sekä lautakunnan ja hallituksen käsittelyä ennen kuin varsinainen palveluverkkoesitys viedään valtuustoon. Jokaisesta päiväkodista ja koulusta on tarkoituksenmukaista tehdä omat päätöksensä. Palveluverkkopäätösten täytäntöönpanoon kuuluu lisäksi se, että jokaiselle lakkautettavassa koulussa opiskelevalle lapselle osoitetaan erikseen uusi lähikoulu.

Lisätietoa kouluverkon muutoksiin liittyvästä päätöksenteosta löytyy Suomen Kuntaliiton julkaisusta [Päätöksentekomenettely kouluverkon muutoksissa | Kuntaliitto.fi](#)
